

Lumen

Holland Rijnland

JAARVERSLAG 2021

april 2022

Inhoudsopgave:

A.	Voorwoord	3
B.	Rijnstreek	3
C.	Leidse regio	8
D.	Duin en Bollenstreek	19
E.	Katwijk	22
F.	Campagne Opgenomen op de Werkvloer	25
G.	Regionaal Holland Rijnland	31
I.	Herstelaanbod	31
II.	Scholing Ervaringsdeskundigheid	33
III.	Crisiskaart	35
IV.	Belangenbeharting	36
H.	Jaarverslag Vertrouwenspersoon	41

"Ik heb een cursus gevolgd en gegeven, daarnaast heb ik andere werkzaamheden verricht voor Lumen. In contact met andere cursisten, docenten en collega's heb ik mijn eigen kwetsbaarheid verder leren accepteren en omarmen. Hierdoor durf ik nog meer mezelf zijn, vrijer functioneren en sta ik steviger mensen te woord over mezelf."

A. Voorwoord

2021 was een jaar waarin de medewerkers van Lumen onder lastige omstandigheden hun werk moesten verrichten. De coronapandemie met zijn beperkende maatregelen zorgde ervoor dat nog steeds grote creativiteit en aanpassingsvermogen werd gevraagd om onze doelgroepen te bereiken. Gelukkig konden we met de nodige restricties wel zoveel mogelijk open blijven op onze locaties. Door de uitval van medewerkers en vrijwilligers werd de werkdruk wel extra verhoogd.

Daarbij dwong de confrontatie met het slechte financiële resultaat van het jaar ervoor ons ook om in te grijpen aan de procesmatige kant maar daarnaast waren we genoodzaakt een aantal tijdelijke contracten niet te verlengen. Deze ingrepen hebben er wel toegeleid dat het 2021, mede dankzij extra beschikbaar gestelde middelen van de gemeenten in Holland Rijnland met een positief financieel resultaat kan worden afgesloten. Voor nadere informatie verwijzen we naar onze jaarrekening.

De krimp op personeelsgebied vroeg extra flexibiliteit en inzet van al onze betaalde medewerkers maar zeker ook van de vele vrijwilligers die bij Lumen werkzaam zijn. We zijn dan ook trots en dankbaar om in dit jaarverslag te kunnen laten zien hoeveel werk door hen onder deze omstandigheden is verzet. En daarmee voor veel kwetsbare burgers uit de regio Holland Rijnland van betekenis zijn geweest.

Roos van Gelderen (voorzitter bestuur) en Bart Smith (directeur)

B. Regio Rijnstreek

In deze rapportage worden de activiteiten van Lumen Holland Rijnland beschreven, die in het kader van de subsidies GGZ-preventie, Pilots Bemoeizorg en Project Respijthuis zijn uitgevoerd in 2021 in de regio Rijnstreek. De activiteiten die in 2020 zijn opgestart, zijn in 2021 steviger neergezet en doorontwikkeld. Daarnaast zijn er nieuwe initiatieven opgestart zodat ook ingespeeld kon worden op de vraag vanuit de doelgroep. Ondanks de beperkingen door de Corona-maatregelen is het gelukt om contact te houden met de groep mensen die peer-to-peer support nodig hebben om toename van psychische problemen en/of eenzaamheid te voorkomen.

Het team van medewerkers is gegroeid van 2 naar 5 betaalde medewerkers (totaal 3,1 fte) en 25 vrijwilligers, die werkzaam zijn in de Rijnstreek. De vaste medewerkers zijn verbonden aan het Respijthuis of aan Clientondersteuning (Vliegende Brigade en STIP). Daarnaast zijn collega's van de locatie in Leiden ingezet voor de coördinatie van diverse activiteiten zoals voorlichtingen, crisiskaart, herstelactiviteiten en de opleiding Ervaringsdeskundigheid.

1. Respijthuis Alphen a/d Rijn

Vanaf 1 januari is de teamformatie uitgebreid naar 3 medewerkers (3x 24 uur per week, totaal 2 fte) aangevuld met coördinator (8 uur per week). Het aantal logerende gasten is toegenomen naar 49 personen in afgelopen 12 maanden. Daarnaast hebben 26 personen gebruik gemaakt van dagrespijt. Het aanbod dagrespijt is een nieuwe aanvulling op het aanbod van het Respijthuis geweest, omdat er soms meer aanmeldingen waren dan beschikbare bedden. Ook waren er gasten die wel behoefte hadden aan respijt, maar geen overnachting wilden. Door het aanbod van dagrespijt is het mogelijk geweest om flexibeler in te spelen op de behoefte van cliënten/gasten.

In onderstaande tabellen staat per gemeente vermeld hoeveel gasten in het Respijthuis zijn geweest.

Herkomst Gasten Respijthuis	Totaal: 49 gasten
Alphen aan den Rijn	33 gasten
Nieuwkoop	3 gasten
Kaag en Braassem	6 gasten
Overige gemeenten	7 gasten

Tabel 1

Herkomst Gasten Dagrespijt	Totaal: 27 gasten
Alphen aan den Rijn	19 gasten
Nieuwkoop	3 gasten
Kaag en Braassem	2 gasten
Overige gemeenten	3 gasten

Tabel 2

Een deel van logerende gasten is na hun verblijf teruggekeerd voor dagrespijt, dus is er een overlap in unieke personen in de groep logerende gasten t.o.v. dagrespijt. Het totaal aantal unieke personen dat gebruik heeft gemaakt van het Respijthuis is 36 personen.

In tegenstelling tot vorig jaar zien we dat meer gasten zelf contact opnemen met het Respijthuis voor aanmelding. De bekendheid van het Respijthuis neemt toe.

Deels door deelname aan andere activiteiten van Lumen (waaronder Ontmoeten-groep, voorlichting op ADB van GGZ Rivierduinen, cursus Zicht Op Herstel), deels via andere gasten en deels ook doordat hulpverleners hun cliënten attenderen op het Respijthuis.

Om de bekendheid te vergroten bij hulpverleners is gedurende het jaar actief contact gelegd met hulpverlenende organisaties via zorgnetwerken en door aan te sluiten bij diverse teamvergaderingen. Daarnaast zijn persoonlijke bezoeken gedaan bij huisartsenpraktijken en psychologenpraktijken, waarbij flyers van het Respijthuis zijn gegeven. Verder is het Respijthuis via social media (Instagram en Facebook) onder de aandacht gebracht.

2. Cliëntondersteuning

Cliëntondersteuning wordt op verschillende manieren aangeboden, namelijk door de Vliegende Brigade en via het Steun- en Informatiepunt (STIP). In 2021 heeft Lumen aan 131 cliënten ondersteuning geboden, zowel outreachend als op kantoor.

In vergelijking tot vorig jaar (totaal 93 cliënten in 2020 cliëntondersteuning geboden) is er een toename van vraag naar cliëntondersteuning. Veel vragen komen via overleggen bij zorgnetwerken, bemoeizorg of de ad hoc contacten met ketenpartners. Daarbij komen de vragen van gasten die na een verblijf in het Respijthuis nog behoefte hebben aan ondersteuning. Daarnaast is het STIP opgestart, waar ook enkele vragen voor outreachende cliëntondersteuning (= Vliegende Brigade) zijn binnengekomen.

“Door het in contact komen met een ervaringsdeskundige cliëntondersteuner heb ik eindelijk het gevoel gehoord en begrepen te worden wat ik al jaren niet heb gevoeld en voel ik mij niet meer zo alleen. Ook kwam ik er vaak niet uit met instanties wat tot grote frustraties angst en onmacht leidde, maar door de handvaten van de cliëntondersteuner gaat het me steeds beter af” aarom de gesprekken met meer zelfvertrouwen tegemoet ondanks mijn kwetsbaarheid. Ik heb veel meer gedaan dan ik dacht. Nu en altijd. Dus durf nu ook gewoon te solliciteren.”

Zie onderstaande tabellen voor een overzicht van de aantallen cliënten die in 2021 contact hebben gehad met een cliëntondersteuner (in tabel 3) en een overzicht van de inzet van Vliegende Brigade per gemeente (tabel 4).

Geleverde Cliëntondersteuning 2021:	Totaal: 131 cliënten
Voorzetting cliëntondersteuning vanuit 2020	25 cliënten
Outreachinge cliëntondersteuning	65 cliënten
Cliëntondersteuning (nieuwe aanvragen)	41 cliënten
- waarvan bij Steun- en Informatiepunt (STIP)	5 cliënten

Tabel 3

Inzet outreachende cliëntondersteuning (Vliegende Brigade)	Totaal: 65 cliënten
Alphen aan den Rijn	35 cliënten
Boskoop	6 cliënten
Rijnwoude	4 cliënten
Nieuwkoop	14 cliënten
Kaag en Braassem	6 cliënten

Tabel 4

Uren inzet cliëntondersteuning (totalen 2021)	Totaal aantal uren: 2288 uren
Alphen aan den Rijn	1540 uren
Nieuwkoop	384 uren
Kaag en Braassem	364 uren

Tabel 5

Bovenstaande uren hebben uitsluitend betrekking op de ingezette uren door vaste medewerkers van cliëntondersteuning. Naast deze medewerkers worden ook vrijwilligers ingezet in de outreachende cliëntondersteuning. Deze inzet varieert per vrijwilliger, maar komt gemiddeld op 2 uur per week per vrijwilliger. Ondanks wisselende samenstelling van de groep vrijwilligers zijn er gemiddeld 7 vrijwilligers beschikbaar geweest voor de cliëntondersteuning. Dit komt dus neer op extra 14 uren inzet per week (= 728 uur op jaarbasis) geleverd door ervaringsdeskundige vrijwilligers.

Steun en Informatiepunt (STIP)

Voor het STIP zijn medewerkers van het Respijthuis beschikbaar; hiervoor zijn extra uren in de formatie meegenomen. Daarnaast zijn 3 vrijwilligers specifiek voor STIP beschikbaar. Hoewel het STIP gevestigd is in het Respijthuis, is het zeer beperkt zichtbaar geweest als duidelijke locatie waar men kan binnenlopen voor informatie en advies. Er is bewust voor gekozen om deze inloofunctie nog niet te benadrukken, omdat we vanwege de corona maatregelen met een beperking in aantal personen aanwezig in het pand te maken hadden.

In afgelopen jaar is vooral ingezet op goede bereikbaarheid via website of telefonisch. Daarbij is extra ingezet op mobiele telefoons voor alle cliëntondersteuners zodat mensen met vragen rechtstreeks contact (telefonisch of via beeldbellen) kunnen krijgen met cliëntondersteuners in Rijnstreek. Indien nodig zijn op afspraak individuele gesprekken mogelijk geweest, vooral als beeldbellen of een telefonisch gesprek niet toereikend blijkt. Ook voor organisaties is het STIP beschikbaar voor informatie en advies. Hierin neemt Lumen een onafhankelijke positie in en zoekt naar mogelijkheden die dicht aansluiten bij het cliëntperspectief.

3. Crisiskaart

In 2021 zijn in totaal 11 trajecten voor het maken van een crisiskaart ingezet. Het aantal is ten opzichte van 2020 nauwelijks veranderd. Deels is dit te verklaren doordat het maken van een crisiskaart bij voorkeur niet via online contact wordt gedaan. Ook waren nog onvoldoende ervaren crisiskaartconsulenten in de regio Rijnstreek beschikbaar om meer cliënten te ondersteunen bij het maken van een crisiskaart. Hier is extra op geïnvesteerd en zijn 3 vrijwilligers specifiek opgeleid als crisiskaartconsulent.

4. Herstel activiteiten

In 2021 zijn er zowel groepsgerichte activiteiten als individuele activiteiten aangeboden die bij kunnen dragen aan het persoonlijk herstel. De groepsgerichte activiteiten, die binnen de geldende coronamaatregelen mogelijk waren, hebben in de groepsruimte in De Jozef plaatsgevonden. Wekelijks is er Ont-Moeten Op Maandag, waarin ontmoeting en peer-to-peer support de belangrijkste bouwstenen zijn. Lotgenoten bespreken en adviseren elkaar hoe je plannen, wensen en ambities kunt omzetten naar daadwerkelijk uitvoeren. Deelname aan deze groep is wisselend, deels ook door de maatregelen vanwege Corona. Aanvullend zijn er individuele contacten aangeboden, waarin een persoonlijk gesprek tijdens een wandeling mogelijk was. Dit werd ook wel "Ont-Moeten On The Move" genoemd. In september 2021 is gestart met een Vrijdagmiddag Inloop in het Trefpunt, waarin het ook draait om lotgenotencontact. Hierin werkt Lumen samen met TOM in de Buurt. Deze inloopgroep is wekelijks op vrijdagmiddag georganiseerd.

"Lumen betekent voor mij hoop en motivatie. Lumen heeft mij in een diep punt van mijn leven toch weer uit de put gehaald. Ik ben lumen dan ook heel erg dankbaar."

Crisiskaart Rijnstreek	
Aanvragen	11
-Waarvan afgerond	10
-Waarvan gestopt	1
Totaal :	11

Ont-Moeten op Maandag Alphen aan den Rijn					
	Aantal registraties	Percentages			
Alphen aan den Rijn	159	64 %		aantal bijeenkomsten	42
Nieuwkoop	26	11%		gem. aantal deelnemers	6
Kaag en Braassem	27	11%		vrouw	24%
Leiden	1	0 %		man	76%
Overige	34	14 %			
Totaal aantal in 2021	247				

Tabel 7

Bovenstaand overzicht geeft het aantal registraties in 2021 aan van deelname aan Ont-Moeten Op Maandag. Deelnemers aan deze groep worden alleen op postcode geregistreerd en niet op naam. Daarom is niet te herleiden om hoeveel unieke personen het gaat.

Naast de lotgenotencontact en peersupport via Ont-moeten Op Maandag of via Inloop Trefpunt is er mogelijkheid om gericht aan eigen herstel te werken door deel te nemen aan de cursus Zicht Op Herstel. Deze cursus is afgelopen jaar 2x gegeven in in Alphen aan den Rijn. Ook is het mogelijk om deel te nemen aan Zicht Op Herstel in Leiden of andere locaties. Eén deelnemer uit Alphen aan den Rijn heeft in Leiden aan deze cursus meegedaan. In onderstaand overzicht zijn de deelnemers van de 2 cursussen in Alphen a/d Rijn weergegeven.

Zich op Herstel Alphen aan den Rijn	Aantal deelnemers
Alphen aan den Rijn	11
Nieuwkoop	1
Leimuiden	1
Waddinxveen	1
Totaal :	14

Tabel 8

Verder zijn er voorbereidingen getroffen voor een cursus Visuele Verhalen Vertellen (Photo Voice), maar het is niet gelukt om deze cursus in de praktijk te brengen. Oorzaak is uitval van teamlid dat deze cursus zou begeleiden. Ook zijn er voorbereidingen getroffen voor een zelfhulpgroep (Norwood groep) voor vrouwen die slachtoffer zijn van huiselijk geweld of destructieve relaties. De daadwerkelijke start van de Norwood groep is vanwege werkdruk doorgeschoven naar 2022.

5. Arbeidsparticipatie

Arbeidsparticipatie wordt in beperkte mate aangeboden. In tegenstelling tot andere regio's zet Lumen in de Rijnstreek geen specifiek opgeleide participatiecoaches in, maar wordt deze vorm van ondersteuning geboden door cliëntondersteuners van de Vliegende Brigade. In afgelopen periode hebben 2 cliënten op deze wijze ondersteuning gehad bij het vinden van werk. Daarnaast is vanuit de visie op vrijwilligerswerk binnen Lumen ingezet op het versterken van participatiemogelijkheden van de vrijwilligers. Elke vrijwilliger krijgt persoonlijke coaching door een 1e contactpersoon, waarmee de wensen en mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkeling besproken werden. Het resultaat is groei in zelfvertrouwen en perspectief. In 2021 zijn 4 vrijwilligers uitgestroomd met perspectief op een betaalde baan of opleiding. En 2 vrijwilligers zijn doorgestroomd naar ander vrijwilligerswerk.

6. Scholing

Zie het hoofdstuk scholing op pagina 33.

7. Voorlichtingen

Het programma t.a.v. voorlichting is afgelopen jaar anders gelopen dan gepland. Deels door het uitvallen van de coördinator voorlichtingen, waarvoor pas na de zomer vervanging gevonden werd. En ook door de Corona pandemie konden de voorlichtingen niet meer op locatie georganiseerd worden. Binnen de mogelijkheden is het volgende aangeboden:

I. Voorlichting op Maatschappelijke thema's

Deze voorlichtingen zijn in beperkte mate gegeven. Er waren gesprekken met Politie en met woningcorporaties over workshops over stigma en hokjesdenken. Dit zijn workshops die op locatie gegeven moeten worden, maar door de beperkingen van de Corona maatregelen is dit tot dusver niet gelukt. In april is een online webinar over eenzaamheid en psychische klachten georganiseerd. Deze webinar was gericht op hulp- en zorgverleners, sociaal werkers, vrijwilligers, beleids-medewerkers van gemeenten en inwoners in de regio Holland Rijnland. Ondanks een actieve PR was de deelname uit de Rijnstreek beperkt (5,2 %).

II. Voorlichtingen psychische gezondheid

In afgelopen jaar zijn 16 voorlichtingen over psychische aandoeningen georganiseerd, zowel online als op locatie. In de eerste helft van het jaar zijn alle voorlichtingen via ZOOM gedaan. In oktober (voorlichting Burn Out) en in december (voorlichting Autisme) zijn de bijeenkomsten op locatie in Alphen aan den Rijn georganiseerd. Deze voorlichtingen zijn samen met GGZ Rivierduinen gegeven.

8. Belangenbehartiging en beleidsadvisering

Op gebied van belangenbehartiging maken we onderscheid tussen individuele belangenbehartiging en collectieve belangenbehartiging.

Op het gebied van individuele belangenbehartiging werd deelgenomen aan ronde tafelgesprekken (10 x) en focus-overleggen waarin ervaringsdeskundig advies gevraagd werd ten behoeve van een gezamenlijk plan met ketenpartners in de hulpverlening rondom een individuele cliënt. Naast de individuele belangenbehartiging (via STIP en cliëntondersteuning) heeft Lumen ingezet op collectieve belangenbehartiging. Op regionaal niveau heeft Lumen zich ingezet voor belangenbehartiging en beleidsadvisering door deelname aan diverse overleggen in de samenwerkingsagenda maatschappelijke zorg. Ten aanzien van collectieve belangenbehartiging zijn de volgende activiteiten te noemen:

- Op verzoek van de Provincie Zuid Holland hebben medewerkers van Lumen deelgenomen aan een interview/gesprek met onderzoeksbureau HHM, "Eenzaamheid in Zuid-Holland".
- Deelname aan het maatschappelijk debat over armoedebestrijding.

Daarnaast was Lumen aanwezig bij diverse overleggen rondom de nieuwe opdrachten in het sociaal domein. Hierin was van belang om de inzet van ervaringsdeskundigheid steeds onder de aandacht te brengen. Dit heeft tot gevolg gehad dat ervaringsdeskundigheid bij activiteiten gericht op persoonlijk herstel en maatschappelijke participatie een duidelijkere plek in de beleidsplannen heeft gekregen.

9. Middelen om de doelgroep te bereiken

Het aanbod van Lumen is een aanvulling op de behandeling en/of begeleiding die cliënten via andere organisaties krijgen. Dit vraagt om samenwerking op zowel uitvoering als beleid. Met de volgende organisaties heeft Lumen veelvuldig contact tbv. samenwerking:

➤ Tom in de Buurt, diverse wijkteams	➤ Rijnvicus
➤ Tom in de Buurt, inloop Trefpunt	➤ Stichting vrouw
➤ MEE	➤ Het Gilde
➤ Brijder verslavingszorg	➤ Politie
➤ GGZ Rivierduinen	➤ GGD Hollands Midden
➤ Kwadraad	➤ Veilig Thuis
➤ Sanctuary Kliniek	➤ WijzijnEva
➤ Serviceplein Gemeente Alphen a/d Rijn (Schuldhelpverlening)	➤ Centrum voor Jeugd en Gezin (incl. JGT)
➤ Woningcorporaties Woonforte, Vestia, Woondiensten Aarwoude en Woningstichting Nieuwkoop.	➤ Fivoor Reclassering
	➤ Humanitas Homestart
	➤ UWV

Tabel 12

Daarnaast is gericht contact gezocht met huisartsen en vrijgevestigde psychologen om onder andere het Respijthuis onder de aandacht te brengen. Flyers van het Respijthuis en andere activiteiten/cursussen van Lumen zijn in verschillende praktijken beschikbaar.

C Regio Leiden

Lotgenoten café 2021

Ondanks Corona is het Lotgenoten café vrijwel het hele jaar open geweest op donderdagmiddag van 13.30 tot 16.30 uur. Het Lotgenoten café was 48 middagen open waarbij er gemiddeld 17 bezoekers per middag kwamen. Het merendeel van de bezoekers is man (62%), de gemiddelde leeftijd is 55 jaar en 70% komt uit Leiden.

Het Lotgenoten-café wordt door 6 ervaringsdeskundige vrijwilligers gerund. Eens per maand komen de vrijwilligers bij elkaar voor een overleg.

Afgelopen jaar zijn er enkele momenten geweest waarbij de middag, ondanks Corona, extra aankleding kreeg. Tijdens de 'verjaardag' van het Lotgenoten café, tijdens een Paasmiddag, Sinterklaasmiddag en een Kerstmiddag. Ook zijn er bezoekers mee geweest met een uitje naar Blijdorp en een Boottocht van de Bakkerij.

Lotgenotencafé 2021		
Aantal bijeenkomsten	48	
Aantal bezoekers per bijeenkomst	Gemiddeld 17	
Totaal aantal bezoeken gedurende het jaar	816	
Uniek aantal bezoekers	53	100%
vrouw	20	38%
man	33	62%
Leeftijd	Gemiddeld 55	
	aantal	percentage
Alphen aan den Rijn	3	0,4 %
Hazerswoude	1	0,1 %
Kaag en Braassem	5	0,7 %
Katwijk	12	1,6 %
Leiden	513	69,6 %
Leiderdorp	15	2,0 %
Lisse	2	0,3 %
Nieuwkoop	1	0,1 %
Noordwijk	1	0,1 %
Oegstgeest	36	4,9 %
Rijnsburg	1	0,1 %
Teylingen	55	7,5 %
Voorschoten	13	1,8 %
Zoeterwoude	3	0,4 %
overig	16	2,2 %
onbekend	60	8,1 %
totaal	737	100 %

Zicht op Herstel

Ook in 2021 heeft Lumen met de cursus Zicht op Herstel weer diverse mensen kunnen ondersteunen in hun persoonlijke herstelproces.

"In Zicht op Herstel heb ik geleerd hoe ver ik al gekomen ben en dat ik daar ook op mag leren vertrouwen."

In de Leidse regio werden vier cursussen verzorgd bij Stichting Lumen Holland Rijnland te Leiden met in het totaal 29 mensen uit de Leidse regio. Zie voor meer informatie het uitgebreid verslag in het hoofdstuk Regionaal Holland Rijnland over het herstelaanbod

Scholing ervaringsdeskundigheid

Zie het hoofdstuk regionaal Holland Rijnland over scholing

(Onafhankelijke) Cliëntondersteuning

In de eerste helft van 2021 had Lumen een Steun- en Informatiepunt (STIP, weer in opbouw sinds halverwege 2020) en een Vliegende Brigade. Beide diensten vallen onder de noemer Cliëntondersteuning. Het STIP richt zich hierbij wat meer op informatie en advies (voor hulpvragers en netwerkpartners); daarnaast is het een startpunt van individuele ondersteuning. De Vliegende Brigade, als onderdeel van Meedoen met Meerburg, en later van Meedoen met de Stad, werkt meer op aanvraag en via doorverwijzingen van netwerkpartners.

Zowel de opbouw van het STIP als het uitvliegen van de Brigade werd gehinderd door verschillende lockdowns en andere coronamaatregelen. Veranderingen in personele bezetting, daarnaast, zorgde in de zomer van 2021 voor een ingreep: STIP en Vliegende Brigade gingen, onder coördinatie van één medewerker, meer samengevoegd, verder onder de noemer 'cliëntondersteuning', met behoud van de herkenbare naam STIP. Via het STIP gingen hulpvragen op het gebied van (het zoeken naar) betaald werk naar de Participatiecoaches van Lumen (en hun coördinator). [zie Arbeidsparticipatie]

Bereikbaarheid: Open inloop

Het STIP was, zoals voorheen (óók tijdens strengere coronamaatregelen), vrij in te lopen op de Hooigracht, elke woensdagochtend tussen 10 en 12 uur. Het eerste uur was 'dagstart' in de vorm van een Koffie-uurtje. Vanwege de weinige inlooptmogelijkheden is besloten voor dit Koffie-uurtje de deuren 2 uur open te houden. Vanaf de zomer van 2021 is het STIP 27x "open" geweest. Halverwege november is 7x proefgedraaid met 2 uur STIP tijdens het Lotgenotencafé op de donderdagmiddag. In januari 2022 werd dit officieel.

Bereikbaarheid

De OCO Leidse regio ("STIP") was bereikbaar, naast de open inloop, direct via de coördinator, via het mailadres stipleidse regio@lumen-hollandrijnland.nl, via het secretariaat (info@lumen-hollandrijnland.nl), en via webformulieren op de Lumensite. Hulpvragers konden zelf contact opnemen, of ze kwamen in beeld via doorverwijzingen (al dan niet met een warme overdracht) van samenwerkingspartners (o.a. Aemosa, De Binnenvest, SWT's Leiden, Sociaal Team Oegstgeest). De vraag van de 'klant' bleef hierbij centraal staan. Er is niet vanuit een bemoeizorgsopdracht gehandeld.

Werkzaamheden

Wat voor de vrijwilligers voorheen (grotendeels) gescheiden werelden/functies waren, STIP en Vliegende Brigade, viel nu meer samen onder de functie van ervaringsdeskundig onafhankelijk cliëntondersteuner. Vrijwilligers waren op locatie om contact te leggen met bezoekers, vragen te beantwoorden en advies te geven, maar ook om een start met langdurigere individuele ondersteuning te maken. Indien mogelijk werden bezoeken aan huis omgezet naar individuele afspraken op de Hooigracht, tijdens de open inlooptmomenten. Ook op andere dagen in de week zijn de oco's met individuele gesprekken aan de slag gegaan, huisbezoeken werden nog steeds afgelegd en telefonische ondersteuning bood een oplossing bij afwezigheden van andere mogelijkheden. De cliëntondersteuners zélf werden door de coördinator ondersteund. Voor veel van de vrijwilligers is het oco-werk een invulling van hun eigen participatietraject, van zinvolle besteding van de dag tot een leer-werkplek.

Jaarcijfers 2021 Onafhankelijke Cliëntondersteuning Leidse regio

Informatie- en adviesvragen	totaal : 29x
Leiden	19
Oegstgeest	1
Zoeterwoude	1
Voorschoten	1
Sassenheim	2
Alphen	1
Overig	4

Individuele ondersteuning*	totaal : 52x
Leiden	42
Oegstgeest	3
Voorschoten	2
Sassenheim	1
Noordwijk	1
Lisse	1
Alphen	1
Overig	1

*kennismakingsgesprek plus minimaal 1 vervolgesprek, 'traject')

Informatie, advies en ondersteuning op het gebied van o.a.:

- Uitbreiden sociaal netwerk/eenzaamheidsproblematiek
- Lotgenotencontact
- Gesprek met behandelaar
- Bezwaar indienen gemeentelijke belastingen
- (Zoeken naar) dagbesteding
- Verkennen mogelijkheden na opname
- (Zoeken naar) passende begeleiding aan huis
- Luisterend oor-contact bij opspelen klachten
- 'Wachtverzachter': ter overbrugging start behandeling ggz
- (Zoeken naar) woning (bij dreigende dakloosheid)

Vrijwilligers

In totaal zijn 8 vrijwilligers actief in de cliëntondersteuning

Scholing vrijwilligers:

- Praktijklessen
- Training opstellen Crisiskaart
- Basiscursussen Ervaringsdeskundigheid

"Terugkijkend op mijn vrijwilligerswerk en de cursussen die ik bij Lumen heb gevolgd kan ik zeggen dat dit heel veel positieve ontwikkeling en gezelligheid in mijn bestaan heeft gebracht. Heel veel dank hiervoor!"

Overig

- Lumen was (niet structureel) vertegenwoordigd bij de verschillende signaleringsoverleggen o.l.v. de GGD/Zorg & Overlast (Noord, Roodenburg, Binnenstad/Centrum)
- Lumen haakte aan bij de kerngroep Leiden Koploper OCO. In 2022 en 2023 wordt de onafhankelijke cliëntondersteuning in Leiden opnieuw vormgegeven;
- Bij de Depressievoorlichting (i.s.m. GGZ Rivierduinen) in het kader van de Open Mind-tentoonstelling (13/9-3/10) op 20 september in de Vredeskerk was een cliëntondersteuner aanwezig. Deze heeft vervolgens meegewerkt aan een schoolopdracht;
- Twee cliëntondersteuners zijn op bezoek geweest bij BuZz op de Willem Klooslaan, om nader kennis te maken. In 2022 staat er een samenwerkingsinitiatief gepland;
- Op 22 september zijn de STIP-medewerkers geïnterviewd door mbo-studenten, een onderzoek ter voorbereiding op de richting Social work.

Arbeidsparticipatie

In 2021 hebben er 66 mensen gebruik gemaakt van de arbeidsparticipatie. Ondanks de Coronamaatregelen hebben we mensen fysiek en digitaal gesproken en hebben we nog groepsaanbod kunnen bieden.

Van de 66 mensen, zijn er:

30 mensen	zijn nieuwe aanmeldingen
36 mensen	kregen al ondersteuning voor 2021
10 mensen	hebben de IRB-training gedaan en afgerond
16 mensen	hebben de Power-cv gevolgd
9 mensen	zijn betaald aan het werk gegaan
20 mensen	zijn gestart of zijn verder gegaan met vrijwilligerswerk
2 mensen	zijn gestart met een opleiding
18 mensen	krijgen ondersteuning bij hun participatievraag maar zijn nog niet begonnen
4 mensen	hadden een werk- of uitkeringsgerelateerde vraag
33 mensen	hebben hun ondersteuning afgerond.

“Ik ben echt blij dat ik de kans heb gehad van de training Power-cv. Nu heb ik weer werk. Dat komt echt door die cv. En doordat ik positiever was geworden. Ik wil de trainers bedanken.”

Crisiskaart

In het totaal 4 aanvragen voor een crisiskaart in de Leidse regio.

2 trainingen

- 1 training voor geïnteresseerde nieuwe vrijwilligers van Leidse regio
- 1 training voor vrijwilligers STIP/cliëntondersteuners in Leiden

Zie verder het hoofdstuk Regionaal Holland Rijnland - Crisiskaart

Belangenbehartiging / beleidsadvisering

zie het hoofdstuk Regionaal Holland Rijnland - Belangenbehartiging.

Inloophuis Leiden

2021 is ook voor de Inloophuizen in Leiden en Oegstgeest weer een moeilijk jaar geweest. Weer zijn we niet volledig open geweest gedurende het jaar:

Inloophuizen geopend	totaal 169 keer open
· 1 januari tot 22 januari 2021	2 dagen open: dinsdag en vrijdag
· 22 januari 2021 tot 15 maart 2021	1 dag open: zondag
· 16 maart 2021 tot 20 april 2021	2 dagen open: dinsdag (uurtje vroeger) en zondag
· 21 april 2021 tot 6 mei 2021	2 dagen open dinsdag en zondag
· 6 mei 2021 tot 11 juni 2021	3 dagen open: dinsdag, donderdag, zondag
· 12 juni 2021 tot 18 aug 2021	4 dagen open: dinsdag, donderdag, vrijdag, zondag
· 18 aug 2021 tot 28 nov 2021	5 dagen open: dins-, woens-, donder-, vrij-, zondag
· 29 nov 2021 tot 5 dec 2021	1 dag open: zondag
6 dec 2021 tot 31 dec 2021	3 dagen open: dinsdag, donderdag en zondag

Aantal vrijwilligers

- Bij aanvang in 2021 zijn er 26 vrijwilligers
- 9 vrijwilligers gingen uit dienst
- 9 nieuwe vrijwilligers meldden zich aan
- Aan het eind van 2021 zijn er 26 vrijwilligers
- Van de 26 vrijwilligers zijn er 7 tijdelijk gestopt ivm Corona
- 5 inlopers helpen achter de bar

Aantal inlopers 2021

Totaal aantal bezoeken aan het Inloophuis in 2021: 5.098

Telling inlopers	
Uniek aantal bezoekers	155
Gemiddeld aantal bezoekers per avond	30
% man	72%
% vrouw	28%

Plaats /aantal	
Alphen 1	Leiden 72
Bodegraven 1	Onbekend 52
Den Haag 1	Oegstgeest 11
Noordwijk 1	Leiderdorp 5
Oude Wetering 1	Katwijk 3
Rijnsburg 1	Sassenheim 2
Voorhout 1	Zoetermeer 2
Warmond 1	

Trainingen en activiteiten voor vrijwilligers

- AED training
- Verschillende voorlichtingen/webinars van Lumen zijn bezocht door vrijwilligers van de Inloop
- Vrijwilligersvergadering 8 x

Activiteiten voor inlopers

Door de beperkingen ivm Corona was het ook dit jaar lastig om extra activiteiten te organiseren. Georganiseerde activiteiten (15) tijdens perioden dat de inloop niet gesloten was:

- Uitje naar Blijdorp
- Boottocht met de Bakkerij
- Vrouwenavond creatief gedichten
- Paaskaarten maken
- Paaslunch
- Valentijnskaarten maken
- DJ Henk draait plaatjes
- Bingo Lente en Sint
- Kerstlunch
- 3 oktober met haring en hutspot
- Sinterklaasmiddag
- Jubileum middag
- Oliebollenavond Oud en Nieuw
- Kerstbonnen kerstavond

Samenwerkingsprojecten

Project Walk the Line met Hogeschool Leiden

Donaties

- De Vrienden doneerden dit jaar geld voor een nieuwe partytent, planten in de tuin, een outdoor schaakbord en het uitje naar Blijdorp. Tevens kregen alle inlopers een bon van de Hoogvliet van 25 euro tijdens de Kerst.

Krachtsirkel Leiden

Deelnemers:

Het aantal deelnemers per november is 9

Gedurende het jaar hebben zich 15 mensen aangemeld.

Afvallers door overlijden (2), verhuizing (1) terugval in herstel/ opname (1) of geen aansluiting binnen de groep (2)

1 deelnemer kreeg twee betaalde banen

3 deelnemers volgen cursus Zicht op Herstel

Verwijzing

5 aanmeldingen via GGZ Rivierduinen

2 aanmeldingen via Lumen

1 aanmelding via Fleur de Dag

1 aanmelding via Flyer

Resultaten:

De sfeer is erg goed. Er is een 'harde kern' die ook zeker open staan voor nieuwe deelnemers. Nieuwkomers worden altijd hartelijk ontvangen. Er worden verjaardagen gevierd, de deelnemers houden de verjaardagen bij. Er wordt een kaart gemaakt, lieve woorden opgeschreven en de jarige trakteert. Op de woensdagen wordt democratisch besloten wat we gaan doen. Vaak genoeg even bijpraten maar spelletjes met zelf meegebrachte prijzen gaan er ook in als koek. Kennis- of muziekquiz levert ook altijd hilarisch momenten op. Met mooi weer buiten tafeltennis en binnen tafelfootbal.

Er wordt ook voor elkaar gezorgd, denk aan elkaar ophalen bij lichamelijke gebreken. Kaartjes en telefoontje bij ziekte, ziekenhuisopnames of andere zaken. Het is hartverwarmend!

Wat doet al deze positiviteit nu eigenlijk met de deelnemer?

Ondanks dat wij geen 'praatgroep' zijn en de problematiek niet bij ons als agendapunt staat, delen de deelnemers veel met elkaar. Vanuit de warmte en veilig gevoel gebeurt dit zeer organisch en dat is ook helemaal de bedoeling. Niet hoeven maar mogen en willen praten over de problemen geeft het een natuurlijk karakter. Naast de wekelijkse bijeenkomsten ondernemen de deelnemers zeker ook activiteiten met elkaar. Een aantal deelnemers gaat wekelijks zwemmen en lopen. Andere pakken bijvoorbeeld de nieuwe James Bondfilm aan om er even uit te gaan en zo een gemeenschappelijke hobby uit te kunnen gaan breiden.

Opvallend is dat er deelnemers zijn die zo opknappen en geënthousiasmeerd raken om bijvoorbeeld weer eens te gaan snuffelen op de arbeidsmarkt. Vaak eerst vrijwilligerswerk om daaropvolgend te solliciteren op betaalde vacatures. Dit is pure winst voor de deelnemer.

Een deelnemer van het eerste uur die nauwelijks het huis uit kwam en daardoor ook te zwaar en futloos was geworden loopt nu met andere deelnemers een paar keer in de week. Heeft twee (fysiek zware) baantjes en voelde zich weer zelfverzekerd genoeg om een relatie aan te gaan. Prachtig! Om de groep ook een beetje te stimuleren in het bewegen doet de groep (niet verplicht) elke week wat rek en strekoefeningen op de stoel.

Gezondere leefstijl en gezonder eten wordt volop besproken en de daarbij behorende recepten uitgewisseld. Een van de eerste deelnemers volgt nu samen met twee andere deelnemers de cursus Zicht op Herstel en dit schept ook een band. Zij zal zich na deze cursus gaan aansluiten bij het Lumen team Katwijk als meedenker. Ook gaat zij met mij mee met presentaties over de Krachtcirkel. Veel meer zelfvertrouwen.

Dat er al drie deelnemers de cursus volgen geeft aan dat de Krachtcirkel hen goed doet en hen vertrouwen geeft om het durven aan te gaan. Zo heeft elke deelnemer zijn profijt van de Krachtcirkel en doet het zijn naam eer aan. Dat het kracht geeft is wel duidelijk!

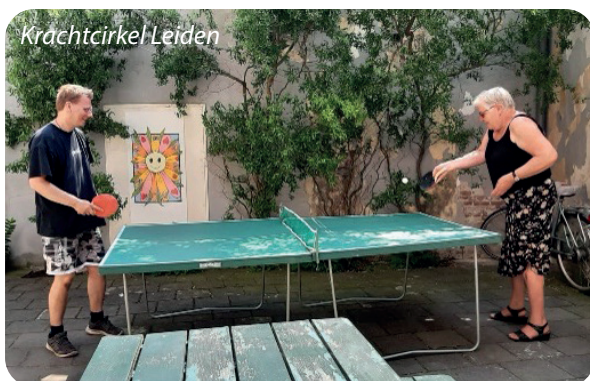
Quotes van onze deelnemers:

"Begrijp jij het? Was niet vooruit te branden. Twintig kilo kwijt, twee rotbaantjes en een vriend. Ik betrapte mij erop dat ik vanochtend liep te neuriën, moet niet gekker worden." - Don

"Dankzij jullie heb ik een totaal ander leven. Twintig jaar bijna niemand gesproken. Nu loop ik met Don hierheen en volg een cursus. Wist niet dat ik dat kon." - Monica

"Heb zelf de naam Krachtcirkel bedacht. Dan weet je wel wat het voor mij betekent." - Astrid

15

Voorlichtingen

VOORLICHTINGEN psychische aandoeningen (i.s.m. GGZ Rivierduinen)

Rapportcijfer per voorlichting

Datum	Thema	Locatie	bezoekers aantal	in %
15-feb	Eetstoornissen	ZOOM - Leiden	36	11,5%
01-mrt	Depressie / dysthemie	ZOOM - D&B	49	15,6%
15-mrt	Verslaving aan sociale media	ZOOM - Alphen a/d Rijn	18	5,7%
29-mrt	Hooggevoeligheid	ZOOM - Leiden	38	12,1%
19-apr	Psychose	ZOOM- D&B	29	9,2%
10-mei	Angststoornissen	ZOOM - Alphen a/d Rijn	17	5,4%
31-mei	Bipolaire stoornis	ZOOM - Leiden	10	3,2%
07-jun	Aanbod Lumen & Rivierduinen	ZOOM - Leiden	5	1,6%
21-jun	Persoonlijkheidsproblematiek	ZOOM - D&B	15	4,8%
06-sep	AD(H)D	ZOOM - Alphen a/d Rijn	16	5,1%
20-sep	Depressie / dysthemie	Leiden	7	2,2%
11-okt	Verslaving, genotsmiddelen	Sassenheim	4	1,3%
25-okt	Burn-out	Alphen a/d Rijn	2	0,6%
08-nov	Borderline Persoonlijkheids- stoornis	ZOOM	25	8,0%
22-nov	Bipolaire stoornis	ZOOM - Noordwijkerhout	AFGELAST	
29-nov	Trauma en PTSS	ZOOM - Leiden	27	8,6%
13-dec	Autisme	ZOOM - Alphen a/d Rijn	16	5,1%
			314 totaal	100,0%

16

Herkomst 314 deelnemers	Aantal
Alphen a/d Rijn	74
Nieuwkoop	2
Leiden	41
Leiderdorp	17
Voorschoten	3
Kaag & Braassem	6
Oegstgeest	4
Zoeterwoude	3
Noordwijk	8
Hillegom	2
Lisse	9
Teylingen	11
Katwijk	15
Overig	75
Onbekend	2
Totaal	314

*“Fijn dat een
ervaringsdeskundige
haar ervaringen deelde
en verhalen verhelder-
de vanuit haar
ervaring.”*

Datum	Thema	Locatie	Views op Youtube	percentage
15-feb	Eetstoornissen	ZOOM - Leiden	129	7%
01-mrt	Depressie / dysthemie	ZOOM - D&B	632	33%
15-mrt	Verslaving aan sociale media	ZOOM - Alphen aan den Rijn	46	2%
29-mrt	Hooggevoeligheid	ZOOM - Leiden	70	4%
19-apr	Psychose	ZOOM- D&B	111	6%
10-mei	Angststoornissen	ZOOM - Alphen aan den Rijn	216	11%
31-mei	Bipolaire stoornis	ZOOM - Leiden	234	12%
07-jun	Aanbod Lumen & Rivierduinen	ZOOM - Leiden	72	4%
21-jun	Persoonlijkheidsproblematiek	ZOOM - D&B	260	14%
06-sep	AD(H)D	ZOOM - Alphen aan den Rijn	75	4%
08-nov	Borderline Persoonlijkheidsstoornis	ZOOM	40	2%
29-nov	Trauma en PTSS	ZOOM - Leiden	7	0%
			1992	100,0%

Datum	Thema	Locatie	Cijfer spreker GGZ	Cijfer ervaringsdeskundige	Cijfer totaal
15-feb	Eetstoornissen	ZOOM - Leiden	7,7	7,8	7,4
01-mrt	Depressie / dysthemie	ZOOM - D&B	8,5	8,5	8,2
15-mrt	Verslaving aan sociale media	ZOOM - Alphen a/d Rijn	8,2	8,3	8,3
29-mrt	Hooggevoeligheid	ZOOM - Leiden	7,7	7,7	7,6
19-apr	Psychose	ZOOM- D&B	8,2	9	8,4
10-mei	Angststoornissen	ZOOM - Alphen a/d Rijn	7,2	8,9	8,3
31-mei	Bipolaire stoornis	ZOOM - Leiden	8,4	8,3	8,1
07-jun	Aanbod Lumen & Rivierduinen	ZOOM - Leiden	<i>enkel 1 evaluatie ingevuld</i>		
21-jun	Persoonlijkheidsproblematiek	ZOOM - D&B	7,5	7	7,3
06-sep	AD(H)D	ZOOM - Alphen a/d Rijn	8,1	7,8	7,8
20-sep	Depressie / dysthemie	Leiden	9	8,6	8,2
11-okt	Verslaving, genotsmiddelen	Sassenheim	7	7	8
25-okt	Burn-out	Alphen aan den Rijn	7	7	7
08-nov	Borderline Persoonlijkheidsstoornis	ZOOM	7,5	8,1	7,4
22-nov	Bipolaire stoornis	ZOOM - Noordwijkerhout	Afgeslast		
29-nov	Trauma en PTSS	ZOOM - Leiden	?	?	?
13-dec	Autisme	ZOOM - Alphen a/d Rijn	8	8,2	7,8
	Gemiddeld cijfer		7,9	8,0	7,8

Inloophuis Oegstgeest

De Inloop in Oegstgeest is in verband met Corona tot half mei 2 middagen open geweest. Daarna is de Inloop tot het eind van het jaar gewoon 3 middagen open geweest.

Aantal vrijwilligers

Bij aanvang in 2021 zijn er 2 actieve vrijwilligers, in de loop van het jaar sluiten er nog 4 aan waarvan er 1 ook weer vertrekt. Aan het eind van het jaar zijn er 5 actieve vrijwilligers. Gedurende het jaar komen en gaan er op verschillende momenten 7 studenten die een handje helpen. Daarnaast zijn er 3 inlopers die de vrijwilligers ondersteunen bij de werkzaamheden.

Aantal inlopers in 2021

Totaal aantal bezoeken aan het Inloophuis in 2021:

In totaal was de Inloop dit jaar 126 middagen open met in totaal een kleine 2.000 bezoeken.

Telling inlopers	
Uniek aantal bezoekers	88
Gemiddeld aantal bezoekers per middag	16 (11-25)
Gemiddeld aantal keer aanwezig per bezoeker in 2021	22 (1-123)
% man	56%
% vrouw	44%

Plaats	
Oegstgeest	34
Leiden	21
Onbekend	23
Katwijk	3
Oude Wetering	1
Leiderdorp	2
Sassenheim	2
Rijnsburg	2

Trainingen en activiteiten voor vrijwilligers

- AED training
- Verschillende voorlichtingen/webinars/masterclasses van Lumen zijn bezocht door vrijwilligers.
- Vrijwilligersvergadering 4x
- Vrijwilligersuitje , Singelwandeling en eten bij de Pavarotti

Activiteiten voor inlopers

Door de beperkingen ivm Corona was het ook dit jaar lastig om extra activiteiten te organiseren. Georganiseerde activiteiten tijdens perioden dat de inloop niet gesloten was:

- Sinterklaasmiddag
- Bingo 2x
- Creatieve middagen
- Uit eten bij Bregje
- Dagje Blijdorp
- Oegstgeest Ontmoet muzikale middag

Samenwerkingsprojecten/partners

- Participatie in project Samen Tegen Eenzaamheid van de gemeente Oegstgeest
- Deelname in NVOO: Netwerk Vrijwilligers Organisaties Oegstgeest

Donatie

- De familie van 1 van de vrijwilligers heeft in 2020, 900 euro gedoneerd voor een etentje met de inlopers. Dit jaar was het mogelijk om met een groep inlopers uit eten te gaan.

D Regio Duin en Bollenstreek

STIP - Teylingen

Het STIP in Sassenheim is gestart per 2 november 2021. Om dit mogelijk te maken zijn er verschillende gesprekken gevoerd met stichting Ontmoetingswerkplaats De Jojo. Hier wordt wekelijks het STIP gedraaid. Om bekendheid te geven aan het STIP is er een flyer ontwikkeld en is er een mailing uitgegaan naar alle welzijnsorganisaties/hulpverlening/huisartsen/kerken/scholen. Diverse organisaties en contacten zijn persoonlijk benaderd. Ook is er een persbericht geplaatst in de lokale kranten en is de coördinator geïnterviewd voor een lokaal radio programma.

Het heeft een aanlooptijd nodig gehad. De verwachting was dat via de Jojo de drempel lager zou zijn om binnen te wandelen. De drempel bleek in de praktijk nog steeds hoog te liggen of de bekendheid was onvoldoende. Door mond-tot-mond reclame is er bekendheid aan te geven, begint het te lopen en komen er mondjesmaat bezoekers naar het STIP. Covid, de lockdown weer aan het einde van het jaar en de beperkende maatregelen en angst voor besmetting hebben de vrije inloop bij de start van het STIP ook belemmerd

Om het STIP te kunnen draaien zijn er vrijwilligers geworven. Bij start van het STIP waren er 4 vrijwilligers. Hiervan zijn er aan het einde van het jaar 2 gestopt: beiden hebben een betaalde baan gevonden

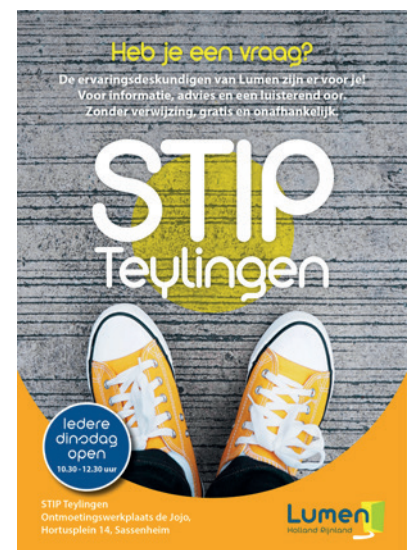
Aantal vrijwilligers:

bij start: 4
einde van het jaar: 2 (beiden betaalde baan)
Aantal bezoekers: 7
Postcode: 2171, 2172, 2161, 2201
vraag mbt OCO/Crisiskaart en doorverwijzing : 1
info mbt hulp voor minima: 1
luisterend oor vanuit ervaringsdeskundigheid: 3
vraag mbt participatie/werk: 2

OCO DBS

aantal vrijwilligers

start 2021: 5
eind 2021: 3 (1 gestopt wegens opleiding en stage, 1 gestopt om prive redenen)

“Eindelijk iemand die mij begreep en ervoor zorgde dat ik bij de juiste organisatie terecht ben gekomen. Door de ondersteuning en begrip die ik hier kreeg ben ik nu langzaam uit het dal aan het klimmen en heb ik weer vertrouwen gekregen”.

Aantal trajecten (allen afgerond in 2021)	
trauma gerelateerd	3
autisme gerelateerd	1
angst/paniek aanvallen gerelateerd	2
verslaving	2
hoe verder na opname	1
lotgenotencontact	4
orientatie	4
totaal:	17

Krachtsirkel Hillegom

Deelnemers:

Het aantal deelnemers december 2021 is 17

Gedurende dit jaar hebben zich 20 mensen aangemeld.

Er zijn drie deelnemers afgevallen door actief gebruik van middelen (1), terugval in herstel/ opname (1) of geen aansluiting binnen de groep (1)

Verwijzingen:

5 aanmeldingen via GGZ Rivierduinen - Lisse

2 aanmeldingen via de WMO

4 aanmeldingen via Welzijnskompass

1 aanmelding via Aemosa

2 aanmeldingen via cliëntondersteuning Lumen

1 aanmelding via andere deelnemer

2 aanmeldingen onbekend

13 deelnemers afkomstig uit Hillegom

3 deelnemers afkomstig uit Lisse

Resultaten binnen de Krachtsirkel:

Sfeer is erg goed. Er is een 'harde kern' die ook zeker open staan voor nieuwe deelnemers. Nieuwkomers worden altijd hartelijk ontvangen. Er worden verjaardagen gevierd, de deelnemers hebben zelf een potje gemaakt en houden de verjaardagen bij. Er wordt een kaart gemaakt, klein cadeau-tje gekocht en de jarige trakteert.

Op de maandagen wordt democratisch besloten wat we gaan doen. Vaak genoeg even bijpraten maar spelletjes met zelf meegebrachte prijzen gaan er ook in als koek. Kennis- of muziekquiz levert ook altijd hilarisch momenten op.

Er wordt ook voor elkaar gezorgd, denk aan elkaar ophalen bij lichamelijke gebreken. Kaartjes en telefoon-tje bij ziekte, ziekenhuisopnames of andere zaken. Het is hartverwarmend! Zorgen dat de telefoons blijven werken en meegaan naar de winkel zodat iedereen bereikbaar blijft.

***“Ziek in mijn kop en ziek in mijn lijf,
dus dat ik hier nu zit moet het wel erg
gezellig zijn hier!” - Anja***

Wat doet al deze positiviteit nu eigenlijk met de deelnemer?

Ondanks dat wij geen 'praatgroep' zijn en de problematiek niet bij ons als agendapunt staat delen de deelnemers veel met elkaar. Vanuit de warmte en veilig gevoel gebeurt dit zeer organisch en dat is ook helemaal de bedoeling. Niet hoeven maar mogen en willen praten over de problemen geeft het een natuurlijk karakter.

Resultaten buiten de Krachtcirkel

Naast de wekelijkse bijeenkomsten ondernemen de deelnemers ook activiteiten met elkaar buiten de Krachtcirkel om;

- Een groep van gemiddeld vier deelnemers gaan wekelijks zwemmen
- Deelnemers gaan samen naar een terrasje of gaan regelmatig met elkaar lunchen.
- Knutselmateriaal wordt uitgewisseld en samen bij een deelnemer thuis knutselen
- Twee dames die aan zware obesitas lijden zijn samen aan het afslanken en wisselen recepten uit, werkt uiteraard zeer motiverend.

Wat opvallend is dat er drie deelnemers zijn die zo opknappen en geënthousiasmeerd raken om bijvoorbeeld weer eens te gaan snuffelen op de arbeidsmarkt. Vaak eerst vrijwilligerswerk om daaropvolgend te solliciteren op betaalde vacatures. Dan wel na het werk nog snel langs de Krachtcirkel rijden om nog een half uurtje mee te pikken en nieuwe afspraken met andere deelnemers te maken.

De vrijwilliger van de Krachtcirkel die zo gemotiveerd raakt dat zij vervolgcursussen bij Lumen gaat volgen om cliëntondersteuning en andere diensten te gaan verrichten bij Lumen. Op deze manier helpt zij andere met haar ervaringsdeskundigheid en kan zij haar weg banen naar uiteindelijk betaald werk. Win-winsituatie.

"Krachtcirkel doet mij echt goed. Heb meer energie en zelfvertrouwen, ik werk nu toch maar mooi een dag in de week!" - Carola

"Sinterklaasspel was wel een hoogtepunt"

"Gezellig lunchen met Kerst, ik haal mijn nette kloffie uit de mottenballen."
- Pauline

E. Katwijk

Team Lumen KATWIJK

Netwerken

In september 2021 is begonnen met het opzetten van het team Lumen Katwijk. Er was al een flink netwerk opgebouwd in de Kwartiermakerperiode vanaf begin van het jaar. Er zijn veel contacten gelegd met lokale samenwerkingspartners.

➤ Het **STIP** (Steun en Informatiepunt) en individuele hulpverlening. Elke donderdag in het Anker van 13.00-14.30 uur, gestart in oktober 2021.

De sfeer op het STIP is erg goed en samen met ervaringsdeskundige vrijwilligers zorgen wij voor een luisterend oor en proberen te helpen met de hulpvraag.

Er zijn al zeker hulpvragen en 'inlopers'. Variërend van een luisterend oor tot gericht zoeken naar oplossingen en mogelijkheden. Bij het STIP zijn inmiddels diverse ervaringsdeskundige vrijwilligers aangesloten. Een aantal zijn nog in opleiding en een aantal zijn al goed inzetbaar. Vier vaste vrijwilligers zijn normaliter aanwezig en daarnaast is er een lijst met vrijwilligers die op afspraak steun kunnen bieden. De ervaringsdeskundigheid varieert van depressie, PTSS, psychoses, verslaving en meer.

Tevens hebben wij een mooie samenwerking met de NAVO (Narcotic Anonymous Voorlichting en Ontwikkeling). Ook met hen kunnen wij ervaringsdeskundigheid op het gebied van verslaving inzetten.

Daarnaast zijn er collega's waar wij mee kunnen sparren en ieder zijn expertise heeft. Bijvoorbeeld de ingewikkelde problematiek op het gebied van bezwaarschriften, arbeidsparticipatie, UWV, gemeentelijke participatie en WMO. Het STIP Katwijk is van veel markten thuis.

De Krachtcirkel Gestart 7 oktober 2021

In eerste instantie 14 aanmeldingen door hulpverleners en op dit moment zijn er vijf vaste deelnemers. Dat is voor de tijd die we nu bezig zijn zeker niet slecht. Er is een aantal deelnemers met een redelijk zware problematiek, waarvan de hulpverlener dacht dat zij niet zouden komen of blijven. Het tegenovergestelde is waar, ze komen elke week indien mogelijk en hebben het erg naar hun zin.

Verwijzing

- 2 aanmeldingen via de gemeente Katwijk
- 1 aanmelding via oude Buurtcirkel (GGZ)
- 1 aanmelding via Kwadraat
- 1 via Horizon GGZ
- 2 vrijwilligers

Sfeer en invulling.

De sfeer is goed. Wij zijn uiteraard nog erg aan het begin en de groep zal zich verder gaan ontwikkelen. Op de donderdagmiddag wordt democratisch besloten wat we gaan doen. In deze startende fase is het wel fijn als we een low- profile vragenspelletje inzetten om makkelijk tot een gesprek te komen en elkaar een beetje te leren kennen. Elke Krachtcirkel is anders en heeft andere deelnemers, het is aftasten en uitvinden wat het beste werkt.

Verjaardagen worden gevierd en een deelnemer heeft de kalender op zich genomen. Zij houdt bij wanneer een ieder jarig is en zorgt dat er een kaartje en het bekende 'Krachtcirkel' tasje met lieve en bemoedigende woorden wordt verzorgd. Sinterklaas is gevierd met het Sinterklaasspel waar een ieder zelf cadeautjes vanaf huis of max een euro mee heeft genomen. Was een fantastische middag. Kerst hebben we ook een gezellige middag van gemaakt, chocomel en lekkers.

Wat doet al deze positiviteit nu eigenlijk met de deelnemer?

Ondanks dat wij geen 'praatgroep' zijn en de problematiek niet bij ons als agendapunt staat delen de deelnemers veel met elkaar. Vanuit de warmte en veilig gevoel en vanuit de zithoek met openhaard gebeurt dit zeer organisch en dat is ook helemaal de bedoeling. Niet hoeven maar mogen en willen praten over de problemen geeft het een natuurlijk karakter. In deze korte tijd zijn er nu al bijzondere dingen gebeurd.

Een meneer/jongen met behoorlijk autisme is aangemeld door de gemeente Katwijk. Zijn zorgverlener vroeg zich echt af of hij wel zou komen. Hij is gekomen, heeft geen week overgeslagen en neemt spelletjes mee van huis. Heeft inmiddels toch heel veel verteld over zichzelf en dat voelde heel goed voor hem. Te weten dat dit door een andere deelnemer in hem los is gemaakt maakt het compleet, fantastisch!

Een andere deelnemer van de Krachtcirkel heeft inmiddels een plekje als vrijwilliger op het STIP (Steun en Informatiepunt). Hij groet daar enorm van, het vertrouwen en iets betekenen maakt dat hij weer een vertrouwenspersoon voor de andere deelnemers is geworden.

Wij bieden voor of na de Krachtcirkel ook 1 op 1 gesprekjes aan bij behoefte. Het idee is dat er naast de wekelijkse bijeenkomsten de deelnemers ook activiteiten met elkaar ondernemen. In dit stadium is dit nog niet het geval maar dit komt later wel, niet forceren. Er komen vast nog hele mooie verhalen bij in een later stadium want dat de Krachtcirkel Kracht geeft is wel duidelijk!

Quote van onze deelnemers:

"Ik kijk er altijd zo ontzettend naar uit. Altijd een heerlijk sfeertje, een beetje ons sfeertje." - Margareth

"Eigenlijk kwam ik weinig buiten en daar heb ik nu weer zin in. Zo werkt dat dus." - Marc

➤ **Cursus Zicht op Herstel** is gerealiseerd en laatste cursusdag is 17 januari 2022. Zie ook het hoofdstuk over het herstelaanbod.

➤ **Ouders helpen Ouders Autisme** start in januari 2022 met drie ouders

➤ **Ouders helpen Ouders verslaafde kinderen.** Gestart in december 2021 met individuele gesprekken. Tevens worden wij ook gebeld en om raad gevraagd. Er zijn nu vier ouders van verslaafde kinderen aangesloten. Binnenkort gaat er weer een mailing de deur uit zodat veel instanties op de hoogte zijn.

➤ **Voorlichting Sjalooschool**

Contact met de directeur van basisschool Sjalooschool. Vanwege Corona hebben we het helaas weer uit moeten stellen. De Sjalooschool heeft aangeboden om als ontmoetingsplek voor onze Ouders voor Ouders te fungeren. Mooie samenwerking!

➤ **Voorlichting middelbare scholen, HBO en MBO**

Ook bieden wij onze expertise aan bij bijvoorbeeld scholieren/studenten van het Gymnasium, HBO en MBO opleidingen in de vorm van medewerking aan interviews en enquêtes. Daar koppelen wij de juiste ervaringsdeskundige aan en is er weer een mooi samenwerking gerealiseerd.

➤ **Netwerkbijeenkomst met de Zorggroep**

In 2021 zijn voorbereidingen getroffen om een POH-GGZ team een netwerkbijeenkomst bij te wonen/organiseren. Aan deze bijeenkomsten doen verschillende hulpverleners mee uit het sociale domein, de GBGGZ en de SGGZ.

B. Expex Katwijk

In de gemeente Katwijk hebben Lumen en FamilySupporters de opdracht om een groep jongeren op te leiden tot ervaringsdeskundigen (Expex) en hen in te zetten in peer-to-peer support en voorlichtingen. Expex zijn getrainde jongeren die zelf ervaring hebben in de jeugdhulp en zich inzetten als maatje van jongeren en/of adviseur van instellingen en overheden. Het project is gestart op 1 juni 2021.

Tot september 2021 lag de nadruk bij het opbouwen van een netwerk en het werven van de eerste trainingsgroep.

Half september startte de eerste training met 9 jongeren en jongvolwassenen. Tussen 16 en 30 jaar en allen ervaring met een vorm van hulp of herstel. Zij leerden vaardigheden en kennis om hun ervaringen positief in te zetten voor anderen.

Drie deelnemers uit Katwijk, drie deelnemers die oorspronkelijk uit Katwijk komen of er hebben gewoond en drie deelnemers vanuit ons eigen netwerk. Twee deelnemers vielen af en uiteindelijk ontvingen op 13 december 7 jongeren hun certificaat tijdens een feestelijke bijeenkomst. Vanaf dat moment zetten zij zich in als maatje, voorlichter, meedenker of beleidsadviseur. In gemeente Katwijk en soms regionaal.

F Campagne Opgenomen op de Werkvloer

OPGENOMEN OP DE WERKVLOER

“Wat ik fijn heb gevonden is dat ik als vrijwilliger in de campagne Opgenomen op de Werkvloer echt werk heb gedaan. Het was zwaar, ik voelde de druk, maar daar heb ik wel van geleerd dat ik het aankan!”

Publiekssamenvatting

De campagne Opgenomen op de werkvloer heeft in de Duin- en Bollenstreek gewerkt aan positieve, realistische beeldvorming rond werknemers en werkzoekenden met psychische problematiek. Met inzet van verschillende instrumenten is doelgericht ingezet op informeren, preventie, verbinden, activeren en empowerment.

Ervaringsdeskundigen hebben een belangrijke rol gespeeld bij het maken van producten en het verwezenlijken van de doelstelling. De confrontatie met wat het met iemand doet om vanwege psychische ziekte voortijdig uit te vallen en de belemmeringen die er zijn om weer aan te haken, heeft indruk gemaakt. Het heeft geleid tot het inzicht in de mogelijkheden die nu onbenut blijven. Ook voor werkzoekenden is ondersteuning vanuit ervaringsdeskundigen een meerwaarde om vertrouwen te krijgen in eigen mogelijkheden en daarmee (opnieuw) in beweging te komen.

Door concreet samen te werken in de bewustwordingscampagne is de band tussen partners verstevigd en is er commitment gerealiseerd om verder samen te werken in de ontwikkelde aanpak.

De resultaten uitgewerkt per actielijn.

25

Voorafgaand aan het project zijn vier actielijnen benoemd:

1. Bewustwording over uitsluiting en inclusiemogelijkheden van kwetsbare inwoners met psychische problematiek gericht op alle burgers;
2. Positief beïnvloeden van de beeldvorming over (potentiële) werknemers met psychische aandoeningen, bij werkgevers;
3. Bevorderen van een positiever zelfbeeld bij mensen met psychische problematiek
4. Positieve beeldvorming professionals.

Ter voorbereiding van de vier actielijnen is er nog een vijfde lijn uitgewerkt: 0. Algemeen.¹

1. Bewustwording over uitsluiting en mogelijkheden van inclusie van kwetsbare inwoners met psychische problematiek gericht op alle burgers

Publiekscampagne.

De publiekscampagne was gepland als communicatie-impuls om in korte tijd veel aandacht te vragen voor het onderwerp en zodoende bewustwording te realiseren over het verlangen van mensen met psychische aandoeningen om een werkplek te vinden. Om daarna in verschillende vormen (bijeenkomsten, activiteiten, evenementen) terug op de agenda te komen bij deelgroepen. Deze communicatie-impuls, in de vorm van een postercampagne, werd gedwarsboomd door de uitbraak van de pandemie in maart 2020. De situatie voor werkgevers veranderde en de boodschap werd uitgebreid met aandacht voor de toename van

psychische klachten door de pandemie. Ook hebben de digitale middelen nog meer focus gekregen. De postercampagne is in het late voorjaar van 2021 uitgevoerd. Met wethouder Jan van Rijn (Hillegom) is een interview geweest bij de ondernemerstalkshow van Bollenstreek Omroep².

¹ 0. Algemeen.

In de campagne is veel energie besteed aan het bereiken van consensus over de taal. De taal, de communicatie, de berichtgeving is getoetst, vanuit ervaringsdeskundigheid, aan het voorkomen en voorkomen van stigmatiserende veronderstellingen/aannames. Dit heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan zichtbaarheid, erkenning, bewustwording van het obstakel van (zelf)stigmatisering bij en van mensen met psychische aandoeningen.

² [Interview met wethouder Jan van Rijn.](#)

Dit wekelijkse programma (uitgezonden in Hillegom, Lisse, Teylingen en Noordwijk) wordt doorgaans door zo'n 40.000 mensen (58% van de beroepsbevolking) beluisterd. Door Omroep West is een interview met een arbeidsparticipant gemaakt. Dit interview is gefilmd bij de werkgever die hem een baan aanbood nadat de Power-cv van kandidaat was opgevallen. Zo kwamen drie onderdelen van de campagne bij elkaar: Arbeidsparticipant, werkgever en communicatie. Deze formule wordt verder ingezet in de sluitende aanpak.

Dit wekelijkse programma (uitgezonden in Hillegom, Lisse, Teylingen en Noordwijk) wordt doorgaans door zo'n 40.000 mensen (58% van de beroepsbevolking) beluisterd. Door Omroep West is een interview met een arbeidsparticipant gemaakt. Dit interview is gefilmd bij de werkgever die hem een baan aanbood nadat de Power-cv van kandidaat was opgevallen. Zo kwamen drie onderdelen van de campagne bij elkaar: Arbeidsparticipant, werkgever en communicatie. Deze formule wordt verder ingezet in de sluitende aanpak.

2. Positief beïnvloeden van de beeldvorming over (potentiële) werknemers met psychische problematiek bij werkgevers

Om zoveel mogelijk werkgevers te bereiken zijn er in samenwerking met de AWWN twee boekjes gemaakt en digitaal verspreid:

1. Informatiebrochure 'Tips voor werkgevers in corona-tijd' [Een informatieboekje](#) voor werkgevers, gemaakt in samenwerking met 'De Normaalste Zaak/AWWN' en uitvoerig gescreend door ervaringsdeskundigen, waarin enerzijds informatie staat over uitval op de werkvloer (door corona) werkstress, angst, psychische druk en wat de mogelijkheden zijn hier goed mee om te gaan en anderzijds wat breder, meer informatie over psychische gezondheid van werknemers op de werkvloer.

2. Informatiebrochure 'Opgenomen op de Werkvloer voor werkgevers'

Idem, [een informatieboekje](#) voor werkgevers, gemaakt in samenwerking met 'De Normaalste Zaak/AWWN' en gescreend door ervaringsdeskundigen. Deze brochure biedt voorlichting over psychische aandoeningen in relatie tot stigmatisering en de mogelijkheden voor werkgevers om mensen met een achtergrond met psychische aandoeningen te zien en op te nemen als volwaardige en capabele werknemers.

Ook zijn er digitale bijeenkomsten georganiseerd met bestuurders/wethouders alsook met HR-managers en accounthouders van bedrijven van de gemeenten Katwijk, Noordwijk en de drie gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen (HLT samen) en met de directie van GGZ Rivierduinen. De organisaties zijn benaderd als werkgever (sector overheid en sector maatschappelijke organisaties). Een werkbezoek om meer te vertellen over stigmatisering van psychische problematiek op de werkvloer, wat dit kan betekenen voor een werkgever en hoe er zodanig mee om te gaan dat het arbeidsparticipatie in de toekomst niet meer be-

lemmert. Een ervaringsverhaal met cruciale momenten waarop een interventie had plaats kunnen vinden en daaraan gekoppeld voorlichting over mogelijke werkaanpassingen, gegeneraliseerd naar een collectief niveau, is gebleken de beste aanpak te zijn om commitment te generen en verdere uitwerking te borgen.

Samengevat hebben de werkgevers in kwalitatieve zin de volgende aandachtspunten aangegeven:

- wegnemen van stigma op de werkvloer zodat er openlijk en to the point kan worden gesproken over benodigde werkaanpassingen;
- snelle toegang tot extra begeleiding en ondersteuning van werknemers met psychische aandoeningen;
- ondersteuning van personeel dat zich opwerpt als buddy voor collega's met psychische aandoeningen.

3. Bevorderen van een positiever zelfbeeld bij mensen met psychische problematiek

In totaal hebben 33 mensen (al dan niet aan alle workshops) deelgenomen aan de Power-cv. Men voelt zich door de ervaringsdeskundige trainers gehoord en gezien. De training helpt hen een stap verder in het arbeidsproces. Men geeft aan blij te zijn met het gevoelde vertrouwen in de (deels vergeten of niet meer aanwezig geachte) capaciteiten. Deelnemers gaven aan zich zelfverzekerder te voelen na het volgen van de cursus en het maken van een Power-cv en zij waren in staat bewuster te kiezen voor de mate van openheid over de psychische aandoening en/of verslaving en de te hanteren taal in de communicatie erover.

Training Stellen van een Participatiedoel (module IRB).³ Tien mensen volgden deze training in het kader van scholing voor [de functie van \(vrijwillige\) onafhankelijke cliëntondersteuner arbeidsparticipatie](#).

Deelname in productie en acteren trainingsfilmpjes:

Voor de ontwikkeling van train de trainer-workshops (videolearning, bijlagen 9 en 10) zijn ter ondersteuning negen educatieve filmpjes en een videoclip gemaakt over publiek stigma, structureel stigma en zelfstigma, die ingezet kunnen worden als training gericht op professionals werkzaam bij de gemeentelijke diensten Werk en Inkomen en Provalu, waaronder re-integratieconsulenten, klantmanagers gemeenten en jobcoaches.

Vrijwilligers hebben, in het kader van ervaring opdoen en arbeidsparticipatie, meegedraaid met de productie en rollen ingevuld voor de films van de videolearning en de videoclip van het lied 'Dare to dream'.

Resultaat: De feedback van film- en videoclipcrew - "ik vond het fijn om echt werk te doen!" - is besproken in een vervolgonthoening met de wethouders van de vijf gemeenten. Zij erkennen het belang om meer uitdagende werkervaringsplekken te creëren, zodat mensen (opnieuw) kennis kunnen maken met werksoorten en (vergeten) kwaliteiten en vaardigheden kunnen ontwikkelen. In 2022 wordt daar een vervolg aan gegeven door, naast de gewenste vervolgcampagne richting private werkgevers, werkervaringsplekken/oefenwerkplaatsen in zoveel mogelijk algemene voorzieningen te creëren.

4. Positieve beeldvorming professionals

In 2020 is een aantal bijeenkomsten georganiseerd voor consulenten van Provalu over psychische aandoeningen, stigma en werkaanpassingen. In een tweede (digitale) bijeenkomst is uitgebreider ingegaan op de Power-cv en de manier waarop ervaringsdeskundigen deze (groeps)ondersteuning bieden. In een derde bijeenkomst zijn we nader ingegaan op casuïstiek, afkomstig uit de signalen van de eerste reeks van de Power-cv.

³ Individuele Rehabilitatiebenadering van Stichting R92.

Een van de consultants is nadien geïnterviewd en gaf aan dat het thema stigmatisering inhoudelijk beter in beeld is gekomen bij consultants van het gemeentelijk maatschappelijk ontwikkelbedrijf Provalu. Door de grote hoeveelheid aan coronaregelingen hebben, behalve de eerdergenoemde introductiebijeenkomsten, de verdiepende videolearning en de nadere training Power-cv voor consultants Provalu en Sociale Diensten niet plaats kunnen vinden. Provalu gaat alsnog uitvoering geven aan de training Power-cv. Deze worden opgenomen in het jaarplan 2022 en 2023 en verder getoetst aan effectiviteit.

Voor arbeidstrajectbegeleiders die werkzaam zijn in de GGZ is een bijeenkomst destigmatisering en benaderen werkgevers georganiseerd. De trajectbegeleiders hebben handvatten gekregen voor het aangaan van relaties met de werkgever en tegelijkertijd de beeldvorming over mensen met psychische aandoeningen te verbeteren en groei en ontwikkeling te bemoedigen. Deze workshop is verzorgd door een voormalig werkgever (AWVN) en een zelfstandige coach, beiden uit de projectgroep.

Beschouwingen

Ervaringsdeskundigheid

Belangrijke rol en inbreng voor de campagne is de inzet van ervaringsdeskundigheid. Zowel door de nuancering van communicatie en taal, als door ervaringen onderdeel te laten zijn van de communicatieboodschap. In gesprek met werkgevers, HR-managers, bestuurders/wethouders, zowel als in gesprek met re-integratieconsultanten, zien we dat individuele ervaringen veel indruk maken en daarmee bijdragen aan bewustwording. Het maakt duidelijk waar iemand vandaan komt en welke obstakels, waaronder omgaan met (zelf)stigmatisering, genomen moeten worden om deel uit te maken van de arbeidsmarkt.

Persoonlijke benadering/presentiebenadering.

Cliënten hebben veelal een lange weg afgelegd. Een gesprek waarin de cliënt zich gehoord en gezien voelt helpt om een stap verder in het arbeidsproces te zetten. Iemand die het gesprek aangaat en oprecht geïnteresseerd is. Iemand die je een kans biedt en vertrouwen heeft in jouw capaciteiten. Het zijn belangrijke elementen voor mensen om (opnieuw) mee te doen, om in beweging te komen. In de dagelijkse gang van zaken op het werk en in reguliere werkbegeleidingstrajecten is hier te weinig ruimte, aandacht en tijd voor. In de campagne zijn trainingen aanvullend/aansluitend op de huidige trajecten beschikbaar gesteld. Het helpt op een andere manier werkzoekenden/cliënten om in beweging te komen. De inzet van ervaringsdeskundigheid heeft een aanvullende en emanciperende rol op de reguliere trajecten.

Concrete activiteiten gericht op arbeidsparticipatie.

Concrete activiteiten; meedoen met een training, een workshop of een werkervaringsplek/lerend vrijwilligerswerk, motiveert arbeidsparticipatie en bevestigt de capaciteiten van de deelnemer. Het geeft vertrouwen en vermindert zelfstigma. Dit geldt voor een betaalde baan, maar als dit perspectief te ver weg is, zijn passende alternatieven belangrijk. Meedoen is kansen krijgen en meedoen is kansen pakken. Voor mensen voor wie dat niet vanzelfsprekend is; niet alleen vanwege weinig zelfvertrouwen maar ook vanwege weinig sociaal en economisch netwerk, is het belangrijk om hierbij een extra steuntje in de rug te krijgen. Belangrijk is om alternatieven te bieden die mogelijkheden geven tot groei in arbeidsparticipatie. Peer support biedt toegang tot ervaringen van anderen met gelijksoortige ervaringen en zorgt voor uitbreiding van het netwerk. Het uiteindelijke resultaat: een betaalde baan of een geschikte werkervaringsplek of anderszins ontplooiing en deelname aan de maatschappij komt dichterbij. In de campagne zijn concrete activiteiten georganiseerd gericht op dit doel.

Succesfactoren

Zowel op strategisch als tactisch niveau heeft de inbreng van ervaringsdeskundigheid geleid tot bewustwording. De stakeholders confronteren met wat het met iemand doet om vanwege psychische ziekte voortijdig uit te vallen en de belemmeringen die er zijn om weer aan te haken, waaronder onbegrip. Maar ook om hen te confronteren met de mogelijkheden die nu onbenut worden. Dat laatste is een aandachtspunt, vanwege onnodig verlies van menselijk kapitaal.

De inzet van ervaringsdeskundigheid en de inzet van het ervaringsverhaal zijn tevens belangrijke succesfactoren geweest in het weer geloven in zichzelf van mensen met een psychische aandoening. Zij namen deel aan de Power-cv en aan het vervaardigen van producten.

Al deze inzet bij elkaar is cruciaal geweest voor het besluit van gemeentelijke besturen om door te willen gaan op de ingeslagen weg en deze inzet te continueren: in 2022 zullen ervaringsdeskundigen verder gaan met het verzorgen van destigmatiserende activiteiten onder andere met de advisering van werkgevers in het sociaal domein bij het vervaardigen van aangepaste vacatures, werkervaringsplekken en lerend vrijwilligerswerk.

Er is sluitende samenwerking gerealiseerd tussen GGZ, Gemeentelijk Maatschappelijk Ontwikkelbedrijf Provalu en de regionale cliëntenorganisatie waarbij zoveel mogelijk partijen worden betrokken

Er is meer inzicht tot stand gekomen in de diversiteit binnen de doelgroep mensen met psychische problematiek en in de ondermijnende werking van stigmatisering in al haar facetten.

Er is een instrumentarium ontwikkeld met samenwerking, presentaties, workshops en trainingen. Een basis om binnen reguliere werkprocessen, de de-stigma ondersteuningsactiviteiten en instrumenten verder te ontwikkelen in de regio.

Betrokkenheid cliënten en naasten

Voor een bewustzijns campagne gericht op het wegnemen van stigma's is de bijdrage van ervaringsdeskundigen (cliënten) essentieel om de juiste taal in communicatie en informatieverstrekking te bewerkstelligen. Om de boodschap over te brengen en het belang ervan in te laten zien. Stichting Lumen Holland Rijnland heeft veel ervaring met het betrekken van cliënten/re-integranten en is in de regio leidend voor wat betreft het openstellen van de werkvloer voor mensen met psychische aandoeningen.

Een belangrijk aandachtspunt en leerpunt is wél dat er ook hierin goede samenwerking nodig is tussen organisaties, waarbij de taakgerichte coördinatie en aansturing uiteraard ligt bij de organisatie waar de ervaringsdeskundige werkt maar dat consultants en trajectbegeleiders en jobcoaches ook hun taken opnemen in de begeleiding van mensen bij de hantering van hun psychische problematiek in relatie tot weer aan het werk gaan. Dit geldt ook voor de uitbreiding van werkervaringsplekken in algemene voorzieningen.

Wij zijn gedurende de looptijd van de campagne niet toegekomen aan het betrekken van naasten. We beschouwen het als een belangrijke taak om dit in een vervolgproject en met de inzet van ontwikkelde producten verder uit te werken, waarbij niet alleen naasten maar ook mensen om de naasten heen in kaart zullen worden gebracht t.b.v. sociale én socio-economisch belangrijke netwerkcontacten.

Conclusies

De belangrijkste conclusie is dat stigmatisering inderdaad een belemmerende rol speelt bij de arbeidsparticipatie van mensen op de arbeidsmarkt. Ontmoeting met mensen met psychische aandoeningen die kunnen laten zien dat een psychische aandoening niet een op een hetzelfde is als arbeidsbeperkt zijn zorgt voor inzicht en begrip. Hieruit volgt bereidheid om het probleem duurzaam aan te pakken!

Een andere conclusie is dat ten behoeve van het bevorderen van bewustwording en het omzetten van bewustwording naar actiebereidheid, commitment en samenwerking randvoorwaarden zijn. Het is een gezamenlijk vraagstuk van werkgevers, managers, ervaringsdeskundigen en professionals op de werkvloer. Het is ook een vraagstuk dat structurele aandacht behoeft.

Gevraagde toekomstige ondersteuning ZonMw

Een belangrijk leerpunt uit de campagne is geweest dat het overbruggen van verschil in hanteren van definities en verschil in visie op de oorzaken van stigmatisering en de aanpak ervan veel tijd heeft gekost. Zoals eerder gezegd, is dit in feite een onderdeel van het programma. Echter tijdens de looptijd van de campagne is daar richting aan gegeven door te focussen op resultaat en niet op proces. Dat betekent dat bij een vervolg, na afloop van de campagne, een aantal producten ter ondersteuning van een sluitende aanpak (werkwijzen) nader uitgewerkt dient te worden.

Om dat te bereiken denken wij aan het doorontwikkelen van de sluitende aanpak naar een volwaardige destigma-interventie ter bevordering van arbeidsdeelname en een nadere monitoring van de maatschappelijke impact ervan.

Opbrengsten en producten		URL indien van toepassing
(wetenschappelijk) artikel		
Beleids- /adviesrapport		in ontwikkeling
(online) filmmateriaal		
(online) educatie materiaal		
Module		
Onderwijstraject/training		
(erkende) interventie		
Implementatiestrategie		in ontwikkeling
Overige praktische toepassing		
Richtlijn/protocol		
Voorlichtingsmateriaal		
(Wetenschappelijke) presentatie		
Workshop		
Website		https://opgenomenopdewerkvloer.nl

G Holland Rijnland Regionaal

I. Herstelaanbod - Zicht op Herstel

Ook in 2021 heeft Lumen met de cursus Zicht op Herstel weer diverse mensen kunnen ondersteunen in hun persoonlijke herstelproces. Herstellen is een zoektocht naar hoe iemand, ondanks psychische klachten, psychosociale problemen en/of verslaving een leven op kan bouwen dat hij/zij als zinvol ervaart. De cursus Zicht op Herstel kan een waardevolle aanvulling zijn bij deze zoektocht. Deze cursus is bedoeld voor mensen die te maken hebben (gehad) met psychische aandoeningen, iedereen die bezig is of wil zijn met herstel, is welkom om deel te nemen aan de cursus. De cursus vormt ook een basis voor de ontwikkeling van ervaringsdeskundigheid binnen Stichting Lumen Holland Rijnland.

Het doel van de cursus is dat deelnemers zicht krijgen op hun herstelproces tot nu toe. Welke factoren werkten belemmerend en welke bevorderend? In negen bijeenkomsten gaan deelnemers gericht aan de slag met wat kan helpen bij het verdere herstel. Aan de hand van de verschillende thema's en tools die aangeboden worden in de cursus, brengen deelnemers hun eigen unieke herstelproces in kaart.

Op verschillende locaties in de regio Holland Rijnland zijn in totaal negen cursussen Zicht op Herstel verzorgd door een team van vijftien ervaringsdeskundig cursusbegeleiders. Ruim de helft daarvan is dit najaar gestart in deze functie, na in augustus een training voor het begeleiden van herstelgerichte groepen te hebben gevolgd bij Lumen. Om de cursus op verschillende locaties te kunnen aanbieden en om potentiële deelnemers te bereiken is contact gezocht en samengewerkt met diverse partijen in de regio.

- In de Leidse regio werden vier cursussen verzorgd bij Stichting Lumen Holland Rijnland te Leiden.
- In de Rijnstreek werden twee cursussen verzorgd op locatie de Josef in Alphen aan den Rijn
- In de Duin- en Bollenstreek werden twee cursussen verzorgd, te weten bij Welzijn Teylingen in Buurtkamer Sassembourg te Sassenheim en op locatie de Vinkenhof in Noordwijk.
- In Katwijk werd een cursus verzorgd op locatie Het Anker.

Door de corona-maatregelen liepen twee cursussen vanuit 2020 nog (deels online) door in het begin van 2021. Alle nieuwe cursussen hebben we dit jaar, soms met een korte onderbreking, fysiek op locatie verzorgd.

In totaal zijn er 60 deelnemers gestart, waarvan 49 deelnemers de cursus met goed gevolg hebben afgerond en een certificaat ontvingen. 11 deelnemers hebben om verschillende redenen de cursus niet kunnen afronden, voor een deel van hen is een individueel traject gestart. Voor 42 deelnemers is Zicht op Herstel de start geweest van een verder traject bij Lumen, in de vorm van individuele ondersteuning, het volgen van cursussen ter ontwikkeling van ervaringskundigheid en/of het doen van vrijwilligerswerk.

Herkomst deelnemers Zicht op Herstel	
Leidse regio	29
Rijnstreek	14
Duin- en Bollenstreek	8
Katwijk	6
Overig	3
lotgenotencontact	4
orientatie	4
totaal:	60

Herkomst deelnemers Zicht op Herstel Leidse Regio	
Leiden	19
Leiderdorp	3
Oegstgeest	3
Voorschoten	3
Zoeterwoude	1
totaal Leidse Regio:	29

Herkomst deelnemers Zicht op Herstel Duin- en Bollenstreek	
Hillegom	1
Lisse	1
Noordwijk	1
Sassenheim	4
Warmond	1
totaal Rijnstreek:	8

Herkomst deelnemers Zicht op Herstel Rijnstreek	
Alphen aan den Rijn	10
Hazerswoude	1
Leimuiden	1
Nieuwkoop	1
Waddinxveen	1
totaal Rijnstreek:	14

Herkomst deelnemers Zicht op Herstel Katwijk	
Katwijk	5
Rijnsburg	1
totaal Katwijk:	6

Herkomst deelnemers Zicht op Herstel Overig	
Voorburg	1
Woerden	1
Zoetermeer	1
totaal overig:	3

Evaluaties

De cursus werd zeer positief ontvangen, gemiddelde waardering van de deelnemers was een 8,3.

“De manier waarop de cursus gegeven wordt laat je op een andere, gestructureerde manier kijken naar hoe je ook met herstel om kan gaan. Een heel prettige manier. Heb er veel aan gehad!”

“De cursus heeft precies de juiste onderwerpen behandeld. Deze cursus is een grote hulp bij het bruggetje slaan tussen tijd bij de GGZ en het opnieuw oppakken van de “dagelijkse dingen”. Het heeft me veel inzicht gegeven, motivatie & informatie.”

“Ik voelde me erg eenzaam met mijn problemen. Nu voel ik meer verbondenheid en steun. De groepsgenoten en begeleiders waren inspirerend en hielpen me met het herinneren van mijn sterke kanten.”

“Geleerd dat herstel een weg is i.p.v. een soort ideaal, perfect eindpunt. Dat ik niet de enige ben met een k*tjeugd. Dat ik inderdaad (zoals ik al dacht) interesse heb om als ervaringsdeskundige te gaan werken.”

“De cursus heeft me een nieuw perspectief geboden. Een positieve blik op de toekomst waar door ik meer mogelijkheden ervaar. Ervaren dat ik niet alleen sta is ook heel waardevol gebleken. Ik heb ook tools gekregen en er is meer bewust, er zijn.”

“Het is zo helpend dat ik dat iedereen gun. Het heeft mij inzicht gegeven waar ik nu sta en dat is mooi en kan dat nu ook toepassen.”

Effectmeting

Om beter zicht te kunnen krijgen op het effect dat het volgen van de cursus Zicht op Herstel mogelijk heeft voor de deelnemers werd bij elke cursus een zogenoemde effectmeting afgenomen.

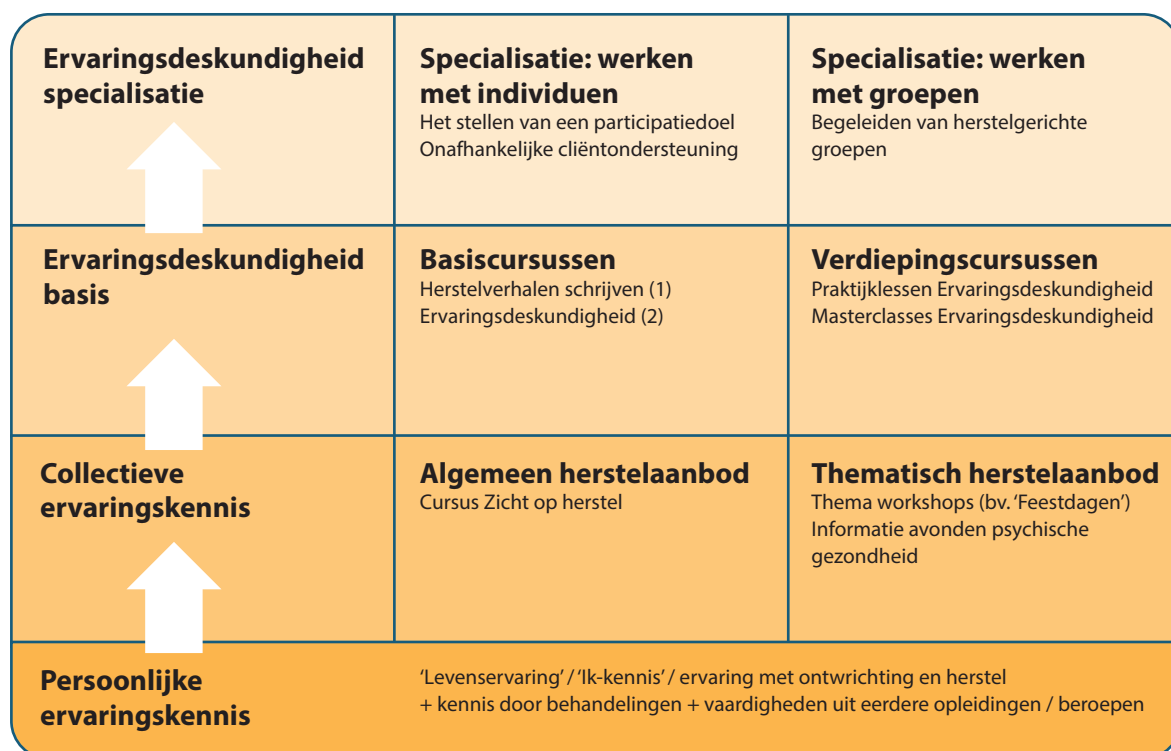
Aan de hand van een aantal mogelijke leerdoelen van de cursus zijn 5 stellingen geformuleerd waarvan aan de deelnemers werd gevraagd om op een doorlopende lijn aan te geven in hoeverre ze het hiermee eens waren. Bij de start van de cursus werd een beginmeting gedaan en tijdens de laatste les werden dezelfde stellingen nog eens aan de cursisten voorgelegd. Uitkomst van deze metingen was dat voor alle stellingen gemiddeld genomen een verbetering was te zien. Wat een goede indicatie geeft voor het belang van deze cursus voor de deelnemers.

1 Ik weet wat het begrip Herstel inhoudt.	24%
2 Ik heb zicht op wat voor mij tot nu toe belemmerend en bevorderend heeft gewerkt.	23%
3 Ik weet hoe ik mijn leven vorm kan geven ondanks/met mijn klachten of problemen.	33%
4 Ik ervaar herkenning, erkenning en steun in contact met mensen om mijn heen.	20%
5 Ik ben hoopvol als het gaat om mijn toekomst.	20%

II. Scholing ervaringsdeskundigheid

Het Lumen opleidingstraject ervaringsdeskundigheid (LOT)

Vrijwilligers van Lumen kunnen ervaringsdeskundigheid ontwikkelen door deel te nemen aan het Lumen opleidingstraject ervaringsdeskundigheid (LOT). Hierin leren zij manieren om ervaringen van zichzelf en anderen doelmatig en op professionele wijze te benutten in het (vrijwilligers)werk. De interne opleiding bereidt voor op vrijwilligerswerk op de vier terreinen waar Lumen actief is: 1. Inloop- en respijtovereenkomsten, 2. Onafhankelijke cliëntondersteuning, 3. Lotgenotengroepen en herstelcursussen, en 4. Voorlichting, belangenbehartiging en beleidsadvies. Het LOT bestaat uit een basisprogramma en een specialisatie programma.

Figuur 1. Opbouw van het Lumen opleidingstraject ervaringsdeskundigheid (LOT).

Ervaringsdeskundigheid: basis

In het basisprogramma wordt het fundament gelegd voor de ontwikkeling van de kerncompetenties van de ervaringsdeskundige. De twee basiscursussen (Herstelverhalen schrijven en Ervaringsdeskundigheid) kennen een vast aantal bijeenkomsten in een vaste groep. De Masterclasses Ervaringsdeskundigheid vonden geheel online plaats. Hierin wordt theoretische kennis verder uitgediept. Nieuw dit jaar zijn de Praktijklessen Ervaringsdeskundigheid: ervaringsgerichte workshops gericht op het vergroten van praktische vaardigheden. Zowel de Praktijklessen als de Masterclasses vormen een reeks op zichzelf staande workshops die los van elkaar te volgen zijn en daarom een wisselende samenstelling kennen. Ze zijn geschikt voor zowel beginnende als meer ervaren ervaringsdeskundigen en toegankelijk voor vrijwilligers uit de hele regio.

Antwoorden van cursisten op de vraag 'Wat neem je mee uit deze cursus?'

Basiscursus 1 – Herstelverhalen schrijven:

- 'Dat ik en iedereen zelf betekenis mag geven aan wat er gebeurd is in je leven en aan wat herstel betekent.'
- 'Dat ik verder ben in mijn herstel dan ik zelf soms denk en voel.'

Basiscursussen 2 - Ervaringsdeskundigheid:

- 'De artikelen vond ik erg interessant en de rollenspellen vond ik belangrijk om te oefenen. En ook belangrijk waar je tegenaan kan lopen als ervaringsdeskundige.'

Deelnemers over de Masterclasses Ervaringsdeskundigheid:

- 'Een fijne docent, prettig om naar te luisteren. Inhoudelijke kennis wisselt ze soepel af en met praktijk voorbeelden en vragen + antwoorden van de deelnemers.'
- 'Heel concrete en praktische workshop waar ik direct mee aan de slag kan en ga.'
- 'Een heel compleet verhaal met verschillende werkvormen en ruimte voor eigen ervaringen, gesprek en discussie. Top!'
- 'Perfect georganiseerd, goed ingespeeld op de deelnemers. Heel veel geleerd, nuttig voor mezelf! Dankbaar!'

Deelnemers over de Praktijklessen Ervaringsdeskundigheid:

- 'De workshops geven me meer zelfvertrouwen in het werk.'
- 'Het werd weer perfect gepresenteerd en begeleid. Er werd duidelijk en op de deelnemers aangepast lesgegeven.'
- 'Ik ervaarde een hele goede sfeer en voelde mij emotioneel veilig. Het leek mij dat iedereen zich op z'n gemak voelde.'

Ervaringsdeskundigheid: specialisatie

Voor vrijwilligers die zich verder willen bekwamen in een bepaald werkgebied biedt Lumen meer specialistische cursussen en workshops aan. Anders dan de cursussen uit het basisprogramma kennen deze cursussen geen vaste frequentie of startmoment. Net als eerdere jaren werden twee cursussen aangeboden voor vrijwilligers die werken met individuen: de cursus Het stellen van een participatiedoel (voor onafhankelijk cliëntondersteuners) en de Cursus voor consultants crisiskaart. Voor wie met groepen werkt zijn dit jaar drie cursussen georganiseerd: voor begeleiders van de cursus Zicht op herstel werd voor het eerst een intensieve 5-daagse cursus Herstelgroepen begeleiden gegeven, voor begeleiders van Basiscursussen 1 en 2 is er twee keer een Train-de-trainer cursus georganiseerd.

Regionale academie voor ervaringsdeskundigheid

De academie voor ervaringsdeskundigheid is een samenwerkingsverband tussen diverse maatschappelijke organisaties, cliëntenorganisaties en instellingen voor geestelijke gezondheidszorg in de regio Holland Rijnland. Het doel is de gezamenlijke deskundigheidsbevordering voor medewerkers en vrijwilligers. Daarbij ligt het zwaartepunt op het leren inzetten van de eigen ervaring met ontwrichting en herstel om

de doelgroep te ondersteunen. Door de krachten te bundelen kunnen organisaties optimaal profiteren van elkaars aanbod, kennis en mankracht. Uiteindelijk is het de bedoeling dat alle medewerkers (betaald of onbetaald) van de deelnemende organisaties een uniform scholingsprogramma rondom ervaringsdeskundigheid doorlopen en toegang krijgen tot het gehele scholingsaanbod van de academie. Om te verkennen hoe het samenwerkingsverband praktisch vorm gegeven kan worden is er begin 2021 een werkgroep geformeerd met afgevaardigden van vier organisaties: Ggz Rivierduinen, Stichting de Binnenvest, Parnassia groep en Stichting Lumen. De werkgroep is in 2021 vier keer bijeen gekomen.

In deze tabel wordt een overzicht gegeven van het aantal (unieke) deelnemers aan scholingsaanbod 2021, opgesplitst naar afzonderlijke gemeenten.

In deze tabel wordt een overzicht gegeven van het aantal (unieke) deelnemers aan scholingsaanbod 2021, opgesplitst naar afzonder- lijke gemeenten.		Aantal keren aangeboden	Aantal bijeenkomsten (à 2 - 4 uur)	Duin- en Bollenstreek					Leidse Regio					Rijnstreek				
				Noordwijk	Katwijk	Hillegom	Lisse	Teylingen	Voorschoten	Leiden	Oegstgeest	Leiderdorp	Zoeterwoude	Alphen a/d Rijn	Nieuwkoop	Kaag en Braassem	Elders	
Cursus	Ervaringsdeskundigheid: basis		3	5		3		2	4		10		2		5			1
	Herstel-verhalen Schrijven (BC1)		3	5		1		1	4	1	14		1		5			2
	Ervarings-deskundigheid (BC2)		1	7	2			2		1	8				1			
	Praktijk-lessen ED		1	15		1		3	2	3	19		4		9			2
	Masterclasses ED																	
Cursus	Ervaringsdeskundigheid: specialisatie		1	10		1		1	3	1	5		1		1			1
	Herstel-groepen begeleiden		2	4				1	1	1	1		1		3			6
	Train-de-trainer basis-cursussen		1					1		2	4		1					7
	Het stellen van een participatie doel		3	4						1	7				2	1		
	Cursus consulent crisiskaart																	

Tabel 1. Deelnemers aan het scholingsaanbod voor vrijwilligers van Stichting Lumen Holland Rijnland, opgesplitst naar woonplaats. Het betreft het aantal deelnemers dat de betreffende cursus of losse workshop heeft afgerond (indien van toepassing met een certificaat). Omdat sommige deelnemers de cursus niet helemaal hebben afgemaakt ligt het werkelijke aantal deelnemers ca 20 % hoger.

III. Crisiskaart

Aantal aanvragen Rijnstreek	aantal	status
Alphen a/d Rijn	10	5 afgerond 4 gestopt 1 on hold
Rijnsaterwoude	1	1 afgerond
Totaal	11	

Aantal aanvragen Leidse regio	aantal	status
Leiden	3	2 afgerond 1 gestopt
Voorhout	1	1 afgerond
Totaal	4	

Aantal aanvragen DBS	aantal	status
Hillegom	1	1 afgerond
Sassenheim	1	1 lopend
Totaal	2	

Totaal aantal aanvragen crisiskaart in 2021: 17

Consulenten Crisiskaart	totaal start	nieuwe consulenten	gestopte	totaal eind 2021
Rijnstreek	0	3	0	3
Leidse regio	5	8	4	9
DBS	2	0	0	2
totaal consulenten				14

Training voor nieuwe consulenten:

Leiden: 2 trainingen

- 1 training voor geïnteresseerde nieuwe vrijwilligers van Lumen (vanuit ZOH)
- 1 training voor vrijwilligers STIP/clientondersteuners in Leiden

Rijnstreek: 1 training

- 1 training voor clientondersteuners /medewerkers Respijthuis

DBS: staat gepland voor 2022

IV. Belangenbehartiging

Stichting Lumen vervolgde in 2021 de belangenbehartiging ten behoeve van mensen die vanwege psychische problematiek aangewezen zijn op (maatschappelijke) zorg. Lumen beïnvloedde het beleid van gemeenten breed op alle relevante beleidsterreinen: zoals onder andere begeleiding bij wonen en bevordering van maatschappelijke deelname, inrichting maatschappelijke opvang, inkomensondersteuning en het belang van de toegankelijkheid van arbeidsvoorzieningen. Lumen adviseerde samen met ervaringsdeskundigen van verschillende zorgorganisaties in 2021 vanuit cliëntperspectief over wat mensen nodig hebben waar het gaat om behandeling, begeleiding, bemoeizorg, verslavingszorg, onafhankelijke ondersteuning, dagbesteding, dagactiviteiten en werk en vooral het belang van de samenhang tussen deze levensgebieden.

Lumen bracht het cliëntperspectief op verschillende plekken in:

➤ De samenwerkingsagenda GGZ Infrastructuur

Lumen heeft de afgelopen jaren actief deelgenomen aan deze samenwerkingsagenda met gemeenten, de preferente zorgverzekeraar en zorgorganisaties. De thema's waar vanuit cliëntperspectief input op werd gegeven droegen bij aan een gezamenlijk toekomstbeeld op continuïteit van zorg met als belangrijke waarde daarin de inzet van ervaringsdeskundigheid. Ook gaf Lumen veel input op het thema toezicht op de continuïteit van zorg en ondersteuning. In het laatste kwartaal van 2021 heeft Lumen nogmaals gepleit voor toezicht op de continuïteit van zorg en ondersteuning en in samenhang daarmee het (simultaan) faciliteren van maatschappelijke deelname van mensen met psychische aandoeningen.

➤ **Overleg projectgroep pilots GGZ in de Wijk**

In dit overleg werd gewerkt aan inbedding, borging en verbinding tussen de pilots in de Leidse regio die betrekking hadden op GGZ in de wijk. Lumen brak een lans voor de inzet van ervaringsdeskundigheid, als front in de wijk, maar vooral ook als toeleiders naar diverse mogelijkheden voor persoonlijk en maatschappelijk herstel, bronnen van informatie, ervaringskennis en guidance. In aansluiting op deze projectgroep sprak Lumen met de afzonderlijke gemeenten van de Leidse regio over het belang van de inzet van ervaringsdeskundigheid in de herstelondersteuning. Lumen onderstreepte hierbij het belang van de gehele keten aan ervaringsdeskundige dienstverlening en de complementariteit op de reguliere zorg en ondersteuning en wat mensen met psychische aandoeningen nodig hebben om mee te doen in de samenleving, van laagdrempelige ontmoeting tot een betaalde baan.

➤ **Netwerk Next** (Online) kick-off op 29 maart

Lumen is in het vierde kwartaal van 2021 op verzoek van Reos deelnemer geworden aan de pilot Juiste Zorg op de Juiste Plaats. In deze pilot staat het doorontwikkelen van het regionale netwerk (Netwerk Next) centraal waarbij een (aan)sluitend zorgaanbod wordt gecreëerd door samenwerkende regionale GGZ-aanbieders en het sociaal domein. Lumen is gevraagd de door haar in diverse pilots ontwikkelde klantreizen te bespreken. Op basis van onder andere deze casus wordt geanalyseerd wat een werkbaar zorgprofiel is, ter vervanging van het diagnosegericht werken. Het doel is dat mensen niet meer van het kastje naar de muur worden gestuurd en zodoende gezondheidsverlies leiden.

➤ **Leeromgeving Toegang Maatschappelijke Zorg Holland Rijnland**

Ten behoeve van deskundigheidsbevordering voor consultants van de lokale toegang is door een extern bureau een leeromgeving ontwikkeld waarin regionale toegangsconsultanten Beschermd Wonen, beleidsambtenaren en toegangsconsultanten van lokale gemeenten met elkaar de organisatie van de toegang bespreken. Lumen sloot bij drie modules aan, om vanuit cliëntperspectief te praten over het thema bejegening en om input te leveren op de behandelde casus.

➤ **Werkgroep monitoring, kwaliteit inkoop specialistische MZ**

Lumen werd geraadpleegd voor input over kwaliteit ihkv het inkooptraject specialistische maatschappelijke zorg. Vanuit cliëntperspectief werd besproken welke eigenschappen van organisaties belangrijk zijn voor cliënten, opdat de gemeenten kunnen overwegen deze op te nemen in de inkoopvoorwaarden.

➤ **Presentatie inkoopstrategie WMO met cliëntenraad**

Tezamen met ervaringsdeskundigen van netwerkpartners bespraken we ook in dit overleg de inkoopstrategie van de gemeenten.

➤ **De stuurgroep arbeidsparticipatie Holland Rijnland**

Vanuit deze stuurgroep worden de landelijke subsidielijnen gecoördineerd en uitgevoerd in samenwerking met alle partners. Het vinden van een betaalde baan is voor mensen met een achtergrond met psychische aandoeningen net zo belangrijk als voor ieder ander. Lumen maakt er veel werk van dat mensen inderdaad die aansluiting met de werkvloer (weer) kunnen vinden door actief mee te denken aan het oplossen van knelpunten.

Ook werd met de stuurgroep, onder leiding van Divosa en Amsterdam UMC het model Shared Savings onderzocht. Lumen heeft meegewerkt aan de uitwerking van een model voor de regio, waarbij door snellere en meer adequate inzet van arbeidsvoorzieningen en re-integratieinstrumenten besparingen ontstaan, die vervolgens weer kunnen worden ingezet voor re-integranten. In het jaar 2021 is het model nog niet ingezet.

In de casuïstiekoverleggen Leidse regio en Duin- en Bollenstreek deelde Lumen haar expertise met haar netwerkpartners en ook trad Lumen dit jaar op als organisator van de overleggen. Zie bladzijde 12 voor een overzicht van de mensen die door Lumen zijn ondersteund in stappen op weg naar werk en de resultaten daarvan. Verbeteren van de inkomenssituatie, continuïteit van zorg en sociale en maatschappelijke rehabilitatie zijn de pijlers waarop mensen hun plek weer kunnen vinden in de samenleving.

Op landelijk niveau is hier veel aandacht voor. Lumen nam deel aan landelijke intervisiegroepen van de programmaraad van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Een belangrijk thema ook op de landelijke agenda is meer openheid op werkvloer over psychische aandoeningen en stigma en meer focus op werkaanpassingen. In de Duin- en Bollenstreek heeft dit thema bijzondere aandacht.

Duin- en Bollenstreek - Antistigma-campagne Opgenomen op de Werkvloer

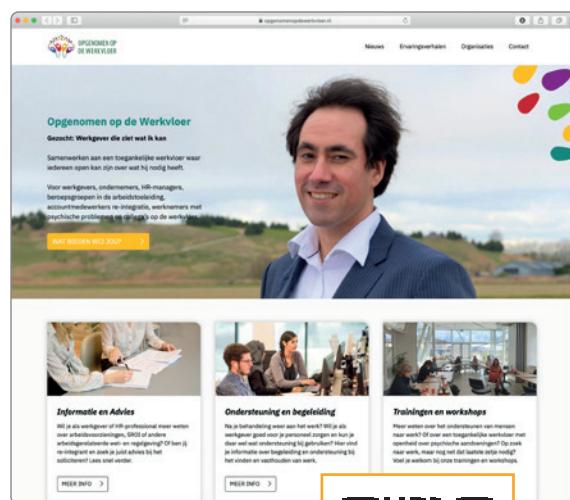
Een speciale plek in de belangenbehartiging en beleidsadvisering van Lumen wordt ingenomen door de antistigma-campagne Opgenomen op de Werkvloer waarin Lumen samen met de gemeenten in de Duin- en Bollenstreek en partners Rivierduinen, Provalu en v/h Samen Sterk zonder Stigma hard werkt aan een aanpak zodanig, dat stigmatisering geen rol meer mag spelen in de achterstand van mensen in de samenleving. Van een opstapplek bv. als vrijwilliger in een buurtcentrum tot aan een reguliere betaalde baan. Deze campagne wordt mede gefinancierd door ZonMw in het kader van het ontwerpen van een sluitende aanpak personen met psychische aandoeningen.

Lumen was (en is) in verschillende rollen actief in de campagne Opgenomen op de Werkvloer, namelijk als penvoerder, kassier, in de stuur- en projectgroep, in de ontwikkeling van voorlichtingsmiddelen en in het geven van workshops en voorlichting.

Zo vertelde in een aantal aandachtige bijeenkomsten met betreffende wethouders van de gemeenten een medewerker van Lumen haar ervaringsverhaal; een zeer lange reis langs gemeentelijke dienstverleners en zorgorganisaties die uiteindelijk na veel terugval leidde tot een succesvolle re-integratie. In bijeenkomst met accounthouders van werkgevers, hr-managers en communicatieadviseurs van de gemeenten werd gesproken over een gezamenlijke aanpak om te zorgen voor een inclusieve werkvloer.

De campagne heeft verschillende doelgroepen betrokken: mensen met psychische aandoeningen, werkgevers, consultants van de sociale diensten en het maatschappelijk ontwikkelbedrijf. Ervarensdeskundigen hebben een belangrijke rol gespeeld bij het vervaardigen van producten en het verwezenlijken van de doelstelling. Een verslag is te lezen via deze link: [Eindverslag Opgenomen op de Werkvloer](#).

Op de website www.opgenomenopdewerkvloer.nl is te lezen hoe een en ander in de uitvoering wordt aangepakt.

Coronacrisisoverleggen / Holland Rijnland

Net als in 2020 sloot Lumen ook in 2021 aan bij de coronacrisisoverleggen, bijeengeroepen door de gemeente Leiden. Samen met netwerkpartners besprak Lumen binnengekomen signalen (o.a. over toename problematiek, verslechterende situaties) om vervolgens een start te maken met het zoeken naar oplossingen.

Eenzaamheid / Holland Rijnland m.n. Leidse regio

Ook in 2021 had Lumen aandacht voor eenzaamheid en was Lumen betrokken bij initiatieven om eenzaamheid bespreekbaar te maken – en aan te pakken. In april organiseerde Lumen zelf een webinar, over psychische klachten en eenzaamheid. Een greep uit de verschillende acties:

Betrokken bij onderzoek "Eenzaamheid in Holland Rijnland" HHM; enquêtes HHM uitgezet in Alphen (Respijthuis) en de Inlopen Leiden en Oegstgeest.

Vrijwilliger Inloop Dorpscentrum Oegstgeest deelgenomen aan de workshop 'Signaleren en doorverwijzen van eenzaamheid', via Oegstgeest tegen Eenzaamheid; deze vrijwilliger kan nu de opgedane kennis verder doorgeven in workshopvorm

Input Jaarjournaal Eenzaamheid Oegstgeest

Lumen webinar "Eenzaamheid en psychische klachten" op donderdag 22 april 2021 41 bezoekers // <https://lumen-hollandrijnland.nl/webinar-eenzaamheid-en-psychische-klachten/> // Webinar 'Eenzaamheid en psychische klachten'

Aanwezig bij (online) netwerkbijeenkomsten Coalitie Eenzaamheid Leiden, Oegstgeest tegen Eenzaamheid en – tot halverwege 2021 – de werkgroep van de Leiderdorpse Coalitie tegen Eenzaamheid

Interview Sleutelstad 8 december 2021
<https://sleutelstad.nl/2021/12/18/gezond071-eenzaamheid-overvloedige-eettafels-en-te-weinig-beweging-tijdens-de-kerstdagen/>

Themapagina/Nieuwsbericht website Week tegen Eenzaamheid:
<https://lumen-hollandrijnland.nl/algemeen/activiteiten-week-tegen-eenzaamheid/>

Eenzaamheid is één van de vaker voorkomende hulpvragen/thema's bij o.a. het STIP. Binnen de cliëntondersteuning wordt gekeken of de hulpvrager, al dan niet met ondersteuning, bezoeker van een inloop/het Lotgenotencafé kan worden, deelnemer aan een Krachtcirkel, of dat hij/zij kan aansluiten bij een activiteit elders.

Kunst & Cultuur / Duin- en Bollenstreek

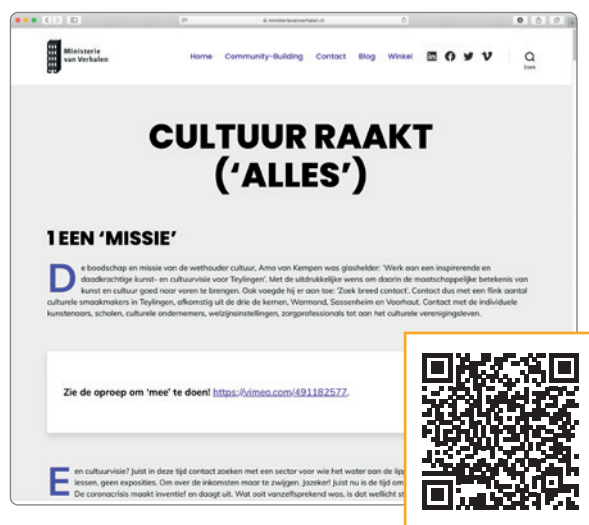
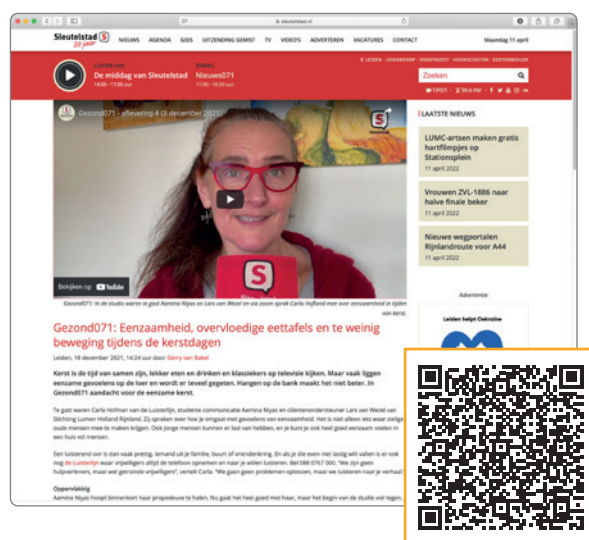
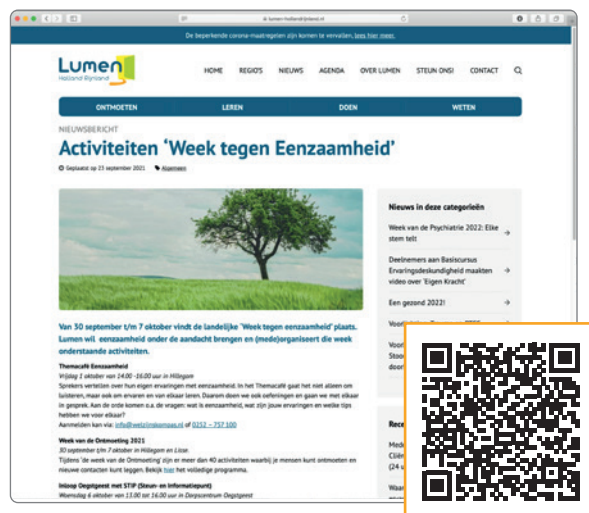
Cultuurnota Teylingen

Op verzoek van de gemeente Teylingen sloot Lumen aan bij de "Kunsttafels", georganiseerd in aanloop naar de nieuwe Cultuurnota Teylingen. Gekeken werd naar de mogelijke rol van cultuur – in de breedst mogelijke zin van het woord – binnen de domeinen van Zorg en Welzijn. Cultuur raakt (alles), cultuur verbindt, cultuur troost, cultuur helpt om met emoties om te gaan.

"Zorg & Welzijn ontmoet Kunst & Cultuur" (Kunsttafel, 2 februari 2021)

"Cultuur raakt (alles)":
<https://ministerievanverhalen.nl/2021/03/02/cultuur-raakt-alles/>; <https://ministerievanverhalen.nl/cultuur-raakt-alles-beeldvorming/>

Interview livestream "Cultuur raakt alles" op 9 april 2021 // [Livestream vr. 9 april 2021 13.00: Cultuur raakt alles](https://www.youtube.com/watch?v=9april20211300)

Varia / Holland Rijnland Leidse regio Duin- en Bollenstreek

- Input flyer en informatiebrief Zorg- en Veiligheidshuis Holland Rijnland (Hollands Midden)
- Kerngroep OCO Leiden, Koploper Leidse regio
- Samen op Jezelf, bijzondere woonvorm Leidse regio; Teamoverleggen en projectgroepoverleggen
- Netwerkbijeenkomsten Platform Gehandicapten Leiden, Adviesraad Sociaal Domein
- Kijk op de Wijk, Lumen op de 'strippenkaart' van Reakt/Aemosa Leidse regio // <https://www.reakt.nl/documents/2366747/5316494/Strippenkaart+Leiden+Merenwijk/9f5457c4-f0f6-7c4e-26f8-07132c26d276>

Kijk op de Wijk

Leiden Binnenstad en Merenwijk

1 Aemosa
Aemosa levert ambulante ondersteuning en coaching op alle levensgebieden via de Wijk Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), met behulp van professionals die zich hebben gespecialiseerd in het ondersteunen van zorg.
Oude Rijn 57 2312 HC Leiden
julia@aemosa.nl
06 381 14 406

2 Inclusio Huis van de buurt Op Eigen Wieden
Dit buurthuis organiseert veel activiteiten voor volwassenen zoals samen sporten, reizen, baden, bings, bakken en schilderen, yoga, schaken, een wandelgroep en nog veel meer. Ook is er elke maandag en donderdag is er een introep voor iedereen die er even uit wil, wil praten met mensen uit de buurt, die kaart maken of iets creatiefs doen. Je kunt ook je eigen spel of handwerk meenemen. Wie zijn gezellig in de ontspanning aan de lange tafels.
Valkenpad 5 | T: 071 221 28 93

3 Inclusio Buurtontmoetingshuis Odensehuis LEO
Odensehuis Leo is een laagdrempelige ontmoetingsplek voor iedereen die zelf, of in zijn of haar omgeving, met (beginnende) demerle en/of geheugenproblemen te maken heeft. Mensen kunnen binnenvallen om ervaringen uit te wisselen, samen dingen te ondernemen en te lunchen. Ook maritiem zijn van harte welkom. Naam vooraf of langdurig telefonisch contact op en maak een afspraak.
Reusden 5 | T: 06 205 87 788

4 Dress For Success
Ben je bezig met het zoeken naar een baan, ga je aan de slag als vrijwilliger, een opleiding volgen of leef je met een kleine beurs? Dan vind je het misschien lastig om daar de juiste kleding voor te vinden. Meestal hangt daar ook een prijskaartje aan en laat dat nou net lastig voor je zijn. Met Dress For Success ben je goed geholpen en ben je vol zelfvertrouwen klaar voor een nieuwe stap.
Jannemaartweg 65 | T: 06 148 323 87 | winkel.leiden@dressforsuccess.nl

5 Stichting Lumen Holland Rijnland
Lumen heeft als motto: zelf zijn, ontmoeten en meedelen. Heb jij te maken met psychische klachten en/of verslavingsproblemen? Lumen ondersteunt je bij je herstel. Kom binnen bij het Indaghuys waar iedereen zichzelf kan zijn (donderdag 19:00-22:00 uur, zaterdag 10:00-18:00 uur). Of ga naar het Legendencafé, een veilige ontmoetingsplek (donderdag 13:30-15:30 uur). Lumen heeft ook het Reageerhuis (Alphen), de Kachtrinkel, voorlezingen en cursussen.
Hoedeghe 12-14 | T: 071 514 14 20 | info@lumen-hollandrijnland.nl

6 Eigen invulling
U kunt zelf op zoek gaan in de wijk naar een leuke, interessante invulling van de laatste 2 activiteiten. Dit mag van alles zijn.

stempel/handtekening	Datum:
stempel/handtekening	Datum:
stempel/handtekening	Datum:
stempel/handtekening	Datum:
stempel/handtekening	Datum:
stempel/handtekening	Datum:

Kijk op de Wijk

Hoe werkt het?
De strippenkaart van Kijk op de Wijk is een product van Reakt (Pernassia Groep) uitgevoerd door Aemosa. Met deze strippenkaart kun je je eigen buurt ontdekken. Je neemt contact op met de organisaties op de strippenkaart en maakt een afspraak om langs te gaan. Je krijgt een rondleiding of uitleg van een van de medewerkers en vervolgens krijg je een stempel op je strippenkaart. Daarna doe je hetzelfde, maar dan op twee open plekken. Je mag van alles bezoeken, wij sturen je hier niet in. Zoek een locatie die jou leuk of nuttig lijkt.
Wil je geen paraaf vragen op de open plekken? Geen probleem! Je kunt ook wat folders mee terugnemen of een foto maken.
Wanneer je klaar bent kun je bij je begeleider een verzilvering ophalen. Veel plezier ermee: je hebt het verdiend!

1: Eerste kennismaking
Neem contact op met de organisaties op de strippenkaart.

2: Afstempelen
Bij je bezoek krijg je een stempel op je strippenkaart. Ga voor een volle kaart!

3: De eigen invulling
Goed bezig! Zoek nu zelf twee locaties en doe daar hetzelfde. Dit mag van alles zijn!

4: De verzilvering
Je hebt nu een volle kaart! Je mag terug naar je begeleider om je verdiende beloning te krijgen.

- Ik doe mee, tender WelzijnsKompas Duin- en Bollenstreek
- Deskundigheidsbevordering, workshop bij Welzijn Teylingen Duin- en Bollenstreek
- Input Armoedebeleid Noordwijk Duin- en Bollenstreek
- (Stuurgroep) Meedenkersnetwerk Duin- en Bollenstreek

H. Jaarverslag Vertrouwenspersoon 2021

Met ingang van 1 januari 2021 levert Winston en Partners aan Stichting Lumen Holland Rijnland een externe “vertrouwenspersoon ongewenste omgangsvormen en integriteit”.

De externe vertrouwenspersoon is bereikbaar voor opvang en begeleiding van medewerkers op het gebied van ongewenst gedrag en integriteit. De werkzaamheden zijn op afroep uitgevoerd conform afspraak. Eénmaal per jaar rapporteert de externe vertrouwenspersoon over de geleverde werkzaamheden en de resultaten hiervan.

De COVID-pandemie heeft veel invloed op iedereen en dus ook op de werkwijze van de vertrouwenspersoon. Contacten vonden veelal online plaats met behulp van een vorm van (beeld)bellen. Wanneer noodzakelijk zochten we naar mogelijkheden om face-to-face af te spreken, vanzelfsprekend met in achtneming van de RIVM-richtlijnen en de specifieke regels van de organisatie.

Introductie

De vertrouwenspersoon heeft kennisgemaakt met de medewerkers van 2 regio's die onder Lumen vallen, te weten Rijnstreek en Leidse Regio. Het teamoverleg met de overige regio's moet nog plaatsvinden. Tijdens de 2 bijeenkomsten met de eerst genoemde regio's heeft de vertrouwenspersoon zich voorgesteld en uitleg gegeven over de rol en werkwijze van de functie van vertrouwenspersoon. Ook heeft de vertrouwenspersoon zich voorgesteld op intranet.

Gegevens meldingen vertrouwenspersoon

Er zijn in 2021 2 meldingen gedaan bij de vertrouwenspersoon. Beide meldingen zijn voor de melders naar tevredenheid afgehandeld.

Hoe komt het contact tot stand?

De medewerkers meldden zich rechtstreeks bij de externe vertrouwenspersoon.

Conclusie en aanbeveling

De functie van externe vertrouwenspersoon is nog relatief nieuw voor Lumen. Zodoende bevelen wij aan om, met het oog op preventie en informatieverschaffing, medewerkers en leidinggevenden te blijven informeren over thema's op het gebied van ongewenst gedrag en integriteit. Met name informatie over wat ongewenst en integer gedrag inhoudt en hoe daar effectief mee kan worden omgegaan, kan een preventieve werking hebben. Ook is belangrijk dat medewerkers duidelijkheid hebben over welke en waar hulpbronnen te vinden zijn en wat de rol en taken van een ieder is, in dit kader.

